

PROGRAMMAJAARVERSLAG 2018

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

“Koers houden en verschil maken”

**METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN**

Inhoudsopgave

OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN	2
KERNGEGEVENS	3
LEESWIJZER	4
PROGRAMMA'S	5
PARAGRAFEN	39
Weerstandsvermogen en risicomanagement	40
Financiering	43
Bedrijfsvoering	44
Verbonden partijen	45
Grondbeleid	46
Onderhoud kapitaalgoederen	47
Rechtmatigheid	47
PROGRAMMAJAARREKENING 2018	49
Overzicht baten en lasten	50
Toelichting op het overzicht baten en lasten	50
Verschillen overzicht baten en lasten	51
Toelichting op verschillen overzicht baten en lasten	52
Balans per 31 december 2018	57
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	60
Toelichting op de balans per 31 december 2018	62
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	70
WNT-verantwoording 2018 Metropoolregio Eindhoven	70
CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT	73

OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Gemeenschappelijke Regeling

Bij besluit van 12 mei 1993 is de Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant goedgekeurd. Deze regeling is gewijzigd op basis van de reacties van de gemeenten en de op 21 december 2004 door de Tweede Kamer aangenomen Wijzigingswet Wgr-plus, die op 1 januari 2006 in werking is getreden.

In 2010 hebben alle 21 aan het SRE deelnemende gemeenten een gelijkkluidend besluit genomen over de derde wijziging van de Gemeenschappelijke regeling van het SRE.

Vanaf 25 februari 2015 heeft de bestuurlijke samenwerking in de regio vorm gekregen in de Metropoolregio Eindhoven. Vanaf deze datum is dan ook de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven in werking getreden en is de voorgaande gemeenschappelijke regeling SRE hierdoor vervallen.

Deelnemende gemeenten	21
Algemeen bestuur	21 leden
Dagelijks Bestuur	J.A. Jorritsma P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel F.L.J. van der Meijden J. Wiggers, directeur

KERNGEGEVENS

	jaarrekening 2018	jaarrekening 2017
Algemeen		
Inwoners	772.794	766.941
Hectares	146.000	146.000
Financieel (x € 1.000)		
Balans		
Materiële vaste activa	5.901	6.110
Financiële vaste activa	2.733	2.745
Algemene reserve	1.181	1.106
Saldo lopende rekening	1.005	389
Bestemmingsreserves	2.094	2.543
Voorzieningen	10.776	13.840
Langlopende schulden	5.240	5.421
Baten	15.357	17.216
Lasten	14.352	16.827
Saldo lopende rekening		
Metropoolregio Eindhoven	1.000	414
RHCe	5	-26
Totaal	1.005	389
Personeel (in fte's per 31-12)		
Metropoolregio Eindhoven	20,3	18,3
RHCe	21,0	21,6
Totaal	41,3	39,9
Personeelslasten (x € 1.000)		
Metropoolregio Eindhoven	1.845	1.692
RHCe	1.647	1.670
Totaal	3.492	3.362
Gemeentelijke bijdragen (x € 1,-)		
Metropoolregio Eindhoven per inwoner		
Bijdrage Regionale opgaven	3.741	3.715
Bijdrage Brainport Development	2.546	2.546
Bijdrage Stimuleringsfonds	3.554	3.554
	9.841	9.816
Regionaal Historisch Centrum		
Archief RHCe m1	16.259	16.259
Bijdrage per inwoner	3.865	3.838
Indexering inwonerbijdrage	1,34%	2,07%

LEESWIJZER

Het jaarverslag 2018 van de concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven heeft overeenkomstig de Begroting 2018 de vorm van een programmajaarverslag. Lasten en baten zijn toegerekend aan de programma's. Op deze manier worden de prijs, prestaties en kwaliteit beter zichtbaar.

Op het overzicht Programmarealisatie 2018 zijn de realisatiecijfers 2018, alsmede de begrote cijfers 2018 en de begroting na 2^e wijziging per vakdienst vermeld. De kosten van overhead zijn zichtbaar gemaakt op een apart programma. Een en ander resulteert in een exploitatiesaldo 2018 per vakdienst.

In de jaarrekening is een afzonderlijk overzicht 'Verschillen programmasaldi 2018' met een toelichting van de belangrijkste verschillen opgenomen.

De Jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincie' (BBV) en de financiële beleidsnota's 'Nota Reserves en voorzieningen Metropoolregio Eindhoven', treasurystatuut etc.. Tevens is de Notitie Algemene reserve (als onderdeel van de beleidsnotitie Kaders P&C documenten 4GR, deel 2) van toepassing op de jaarrekening 2018.

In de voorgeschreven paragrafen worden een aantal aspecten voor de financiële huishouding toegelicht, zoals weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. Tevens wordt informatie gegeven over de verbonden partijen, grondbeleid en rechtmatigheid.

PROGRAMMA'S

METROPOLREGIO EINDHOVEN

Metropoolregio Eindhoven

“Een excellente regio waar het goed leven is”

Met de realisatie van het Werkprogramma 2018 heeft de Metropoolregio Eindhoven een duidelijke bijdrage geleverd aan de stevige ambities die we als regio hebben en is onze positie als regionale wereldspeler verder verstevigd. Hierbij is het onze ambitie om een complete regio te zijn waarin werken, wonen en leven op een hoog niveau aanwezig zal zijn. Hiermee zijn we een regio, die zich nationaal en internationaal onderscheidt en hierdoor talent en middelen aantrekt. We dragen hiermee maximaal bij aan onze economische strategie van de regio, zoals geformuleerd in Brainport Next Generation.

Het Werkprogramma 2018 Metropoolregio Eindhoven betrof het laatste werkprogramma in de cyclus van de Regionale Agenda 2014-2018. In 2018 zijn een zevental hoofdopgaven opgepakt:

1. Versterken economische samenwerkingsstructuur (Werkplaats Economische Strategie, inclusief Investeringsfondsen)
2. Versterken bedrijfslocaties en detailhandel (Werkplaats Bedrijventerreinen en Detailhandel)
3. Versterken van de arbeidsmarkt (Werkplaats Arbeidsmarkt)
4. Versterken van de kwaliteit van woon-, werk- en leefomgeving (Werkplaats Strategie Ruimte)
5. Versterken van (inter)nationale bereikbaarheid (Werkplaats Mobiliteit en Innovatie)
6. Versterken van een aantrekkelijk woonaanbod en woonomgeving (Werkplaats Wonen)
7. Versterken energietransitie (Regionale Taskforce)

In januari 2018 zijn we ook begonnen met de ‘Update Metropoolregio Eindhoven’. Een stevige verbetering van de bestuurlijke samenwerking van 21 gemeenten. Verder hebben in maart 2018 de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden, dus is dit het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode.

Met de conclusies uit de evaluatie van de samenwerking (2017) als startpunt werken we als 21 gemeenten samen om te komen tot een nieuw gedragen samenwerkingsakkoord.

Het jaar 2018 was dus een jaar van afronden en vooruitkijken naar nieuwe plannen en ontwikkelingen.

Nieuwe ambitie voor de regio

In de afgelopen periode hebben we als regio in een uiterst zorgvuldig proces ‘de Update’ gewerkt aan het Ambitiedocument ‘De Slagvaardige Regio’. Het is gelukt met raadsleden, colleges en ambtenaren te komen tot een nieuwe ambitie voor de regio. Daar zijn wij erg trots op.

Wij gaan met elkaar slagvaardiger samenwerken om het unieke economische profiel van de regio te versterken. De focus ligt op de thema’s Economie, Mobiliteit, Energietransitie en de Transitie van het landelijk gebied. Met het Ambitiedocument als uitgangspunt gaan we samen met de colleges en raden het nieuwe samenwerkingsakkoord (met bijbehorende bestuursstructuur) opstellen.

Werkplaats Economische strategie, inclusief investeringsfondsen

“Kennisdelen en samen initiatieven nemen om de regio economisch sterk te houden”

Brainport Eindhoven heeft zich de afgelopen vijftien jaar ontwikkeld tot een krachtige economische motor van Nederland. Als centrum van de kennisintensieve maakindustrie levert de regio een forse bijdrage aan economische groei, zorgt voor veel werkgelegenheid en speelt een cruciale rol in het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Met recht kreeg Brainport Eindhoven daarom een officiële mainportstatus en daarmee politieke erkenning voor onze innovatieve hightech regio. Om aan deze erkenning invulling te geven, is in 2017 gewerkt aan het opstellen van de Brainport Nationale Actieagenda. De regio ondersteunt de uitwerking van de agenda en verbindt deze met de gemeenten. Daarnaast nemen we initiatieven die een brede economische waarde hebben voor de regio zoals de ontwikkeling van breedband infrastructuur en de transitie van het landelijk gebied.

Rol van de werkplaats

De Werkplaats Economische Strategie heeft als ambitie om de economische structuur in de regio te versterken aansluitend bij de uitgangspunten van de regionale Brainport agenda. Hierbij kijkt de werkplaats specifiek naar de rol van gemeenten om een bijdrage te geven aan de invulling van de agenda. De Werkplaats Economische Strategie heeft hierbij een verbindende en initiërende rol in het netwerk. Door mensen uit regionale netwerken bij elkaar te brengen, kennis te delen en initiatieven te nemen, die we samen met de gemeenten tot uitvoering brengen.

Met het Stimuleringsfonds ondersteunen we projecten die de economie in de regio versterken. Onze focus ligt op innovatie, ondernemerschap en nieuwe bedrijvigheid. Ook hier maakt de werkplaats verbindingen tussen netwerken en initiatieven, waardoor innovaties kunnen groeien. Onderdeel van het Stimuleringsfonds zijn de Investerings- en Adviesregeling. Deze regelingen richten zich op vernieuwende structurele bedrijfsmatige activiteiten van individuele, kansrijke MKB-ondernemingen. Deze regelingen zijn ingebed in een breed netwerk van partners gericht op ondernemerschaps- en innovatiebevordering.

De bestuurlijk trekker van de werkplaats Economische Strategie neemt zitting in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Brainport Development en behartigt de belangen van de regiegemeenten van de Metropoolregio Eindhoven.

Acties en resultaten

- Voor de uitwerking van de Brainport Nationale Actieagenda heeft, op basis van een verzoek van de Werkplaats Economische Strategie, ons Algemeen Bestuur een bijdrage beschikbaar gesteld van € 150.000. Deze middelen worden ingezet voor de verdere uitwerking en concretisering van de agenda door Brainport Development, gemeente Eindhoven en de Provincie Noord-Brabant. Planning is dat deze medio maart gereed is. Concreet betekent dit dat voorstellen op deelthema's worden uitgewerkt, actieve lobby op rijksniveau plaatsvindt en brede communicatie inzet naar verschillende stakeholders en achterban. In de uitwerking van de deelthema's in de Actieagenda: talent, kennis, ondernemerschap, maatschappelijke opgaven en vestigingsklimaat stemt de werkplaats af met gemeentes welke actieve rol kunnen zij vervullen bij het invulling geven aan deze vraagstukken.
- We gaan een volgende stap zetten in het bij elkaar brengen en aanleggen van glasvezelnetwerken in de regio met het samenwerkingsinitiatief Metropoolregio Verbonden. We willen de ontwikkeling van breedbandinfrastructuur als cruciale infrastructuur voor onze regio in een nieuwe fase brengen. Inzet is hierbij om de vele aanwezige netwerken in onze regio nog

slimmer te verbinden en daar waar nodig aan te leggen. Dit doen we door een actieprogramma met de gemeentes te formuleren voor het realiseren van één verbonden breedband netwerk waarmee alle gemeentes én maatschappelijke partijen in de Metropoolregio Eindhoven met elkaar verbonden worden.

- Met het Stimuleringsfonds stimuleren wij innovatieve economische ontwikkeling en nieuwe bedrijvigheid. Twee keer per jaar kunnen geïnteresseerde partijen (ondernemers, kennisinstellingen en gemeentes) via een tenderprocedure een aanvraag indienen voor subsidie vanuit het Stimuleringsfonds. Na intakegesprekken en een eerste beoordeling vanuit de ambtelijke organisatie beoordelen het programmamanagement en een externe adviesgroep de aanvragen. De voorzitter van deze adviesgroep neemt tevens deel aan de Werkplaats Economische Strategie.
- Ook verzorgt de ambtelijke organisatie van de Metropoolregio Eindhoven de coördinatie van de Investeringsregeling (SIR) en de Adviesregeling (SAR). Beide regelingen zijn bedoeld voor ondernemers in Zuidoost-Brabant die nieuwe economische activiteiten willen ontwikkelen.
- We gaan de regionale impact van het Stimuleringsfonds vergroten door gericht in te zetten op de thema's ondernemerschap en innovatiestimulering. Hiervoor werken we een aantal ontwikkelrichtingen verder uit langs de volgende lijnen:
 - Regionaal in kaart brengen welke actoren betrokken zijn bij innovatiestimulering en wat de verschillende opdrachten/expertisevelden zijn. Doel is het versterken van inzicht in elkaars netwerken, zodat partijen elkaar makkelijker kunnen vinden en doorverwijzen.
 - Er wordt gewerkt aan het opzetten van een alumni netwerk, met als doel om kennis en ervaringen uit te wisselen. Gekeken wordt welke rol de verschillende netwerkpartners, zoals onder punt 1 bedoeld, hierin kunnen vervullen.
- We hebben met de Provincie Noord-Brabant de afspraak gemaakt om te komen tot een versnelling op het thema transitie veehouderij/landelijk gebied. Hiertoe is een verkenning uitgevoerd. Onze inzet is om op basis hiervan een Transitieagenda Landelijk Gebied op te stellen. Hiertoe wordt een regionale taskforce ingesteld. Deze agenda heeft als inzet om het oplossen van lokale ruimtelijke knelpunten als het identificeren/stimuleren van kansrijke innovatie- en ontwikkeltrajecten. Onze inzet hierin is om een podium voor regionaal gesprek te bieden, in de werkplaats het delen van kennis en concrete initiatieven te agenderen en deze gericht te ondersteunen om tot een uitvoeringsaanpak te komen.

Realisatie

Brainport Actieagenda en opdrachtgeverschap Brainport

De Metropoolregio Eindhoven is verantwoordelijk voor de overheidsinbreng in de triple helix structuur van Brainport Development. Specifiek heeft afstemming plaatsgevonden over de Brainport Actieagenda. De Metropoolregio Eindhoven is lid van het projectteam Brainport Actieagenda. Inzet is om via het portefeuillehoudersoverleg economie wethouders en adviseurs EZ te informeren, maar vooral om gemeentes aan te sporen om input te leveren voor de Actieagenda en initiatieven te ontplooien. Hiertoe heeft een gezamenlijk portefeuillehouders overleg op 13 september en een Regionaal Werkatelier op 4 oktober plaatsgevonden. Op basis van de uitkomsten is een overzicht gemaakt met prioritaire acties per subregio dat vastgesteld is in het Poho economie op 7 december. Per actie is benoemd welke subregio hiervoor aan de lat staat. Tevens is per subregio een bestuurlijk trekker benoemd die hiervoor aan de lat staat. Zij hebben de rol om acties op te pakken en af te stemmen in de eigen subregio. In de komende poho's wordt de voortgang besproken.

Daarnaast is de regio gevraagd een bijdrage te leveren voor de cofinanciering van de uitvoeringsorganisatie Regiodeal Brainport bij het Regionaal Stimuleringsfonds. In het portefeuillehoudersoverleg van 13 september jl. hebben de portefeuillehouders economie hierover een positief advies gegeven aan het dagelijks bestuur. Besluitvorming voor de bijdrage heeft plaatsgevonden in het overleg van het dagelijks bestuur van 12 november.

Om de gemeentes en raden goed en integraal te informeren over bovengaande ontwikkelingen is in nauwe afstemming met Brainport Development een Raadsinformatie opgesteld en opgestuurd naar colleges en raden. In dit verlengde heeft Brainport Development in het poho economie van 7 december een toelichting gegeven op haar rol ten aanzien van gemeentes/subregio's voor 2019. Belangrijk element hierin is dat haar MKB instrumentarium nog specifiek wil inzet in de regio om het MKB nadrukkelijker te verbinden aan de Brainport ambities.

Jaarplan 2019 en invulling thema Economie in Samenwerkingsakkoord 2019-2022

In de afgelopen periode is gestart met de inrichting van de nieuwe activiteiten binnen het thema economie. De bovenstaande thema's maken hier onderdeel van. Daarnaast is een nieuw deelthema toegevoegd gericht op het versterken van de basis economie in de regio. Hierover heeft een aanscherping van de opdracht plaatsgevonden. In het poho economie op 7 december is de afspraak gemaakt om door de voorzitter en vice voorzitter economie samen met de bestuurlijke aanspreekpunten in de subregio's een verdieping op uit te voeren door een telefonische rondgang waarbij de ideeën voor invulling bij gemeentes wordt opgehaald. De uitkomsten hiervan wordt teruggebracht in het poho economie in februari 2019.

Stimuleringsfonds en SAR

Het Stimuleringsfonds is het instrument van de regio Zuidoost-Brabant om innovatie en bedrijvigheid aan te jagen. Twee keer per jaar kunnen ondernemers en organisaties projecten indienen, die aantoonbaar tot economische waarde moeten leiden. Bij de eerste tender van 2018 zijn 38 aanvragen ingediend, waarvan er 35 in behandeling zijn genomen. Hiervan zijn er 27 gehonoreerd. Daarnaast werd 1 aangehouden aanvraag uit 2017 alsnog toegekend. In de tweede tender van 2018 zijn 35 aanvragen ingediend. Daarvan zijn er 33 in behandeling genomen. De Adviesgroep heeft over 18 aanvragen een positief advies afgegeven en voor 5 aanvragen voorgesteld deze aan te houden voor het inwinnen van nadere informatie. Besluitvorming over de tweede tender 2018 vindt plaats in het begin van 2019. Wanneer alle positief geadviseerde projecten begin 2019 worden gehonoreerd, is in de beide tenders van 2018 een regionale investering van ruim € 10,4 miljoen uitgelokt met een totale investering vanuit het Stimuleringsfonds van bijna € 2,5 miljoen.

Voor de SAR zijn 22 aanvragen ingediend, waarvan er 19 zijn gehonoreerd.

Vanuit Provincie geïnitieerde projecten met inbreng vanuit de Metropoolregio: We Are Food en Leisure Ontwikkelfonds (LOF)

De Metropoolregio Eindhoven is deelnemer en medefinancier in twee provinciebrede projecten. We Are Food is het inhoudelijk programma van het jaar van de gastronomie. Zes van de tien themamaanden binnen dit programma vinden mede plaats in onze regio. Denk hierbij aan thema's gelinkt aan de hightech en agrofood profielen van de regio. Vanuit het Stimuleringsfonds zijn in 2018 diverse projecten gefinancierd die aansluiten bij dit provinciale themajaar. Hierover is in de nieuwsbrieven van de Metropoolregio Eindhoven meermaals gecommuniceerd.

Het Leisure Ontwikkelfonds is bedoeld om de recreatieve sector in Noord-Brabant te versterken. De komende maanden wordt actief gezocht naar potentiële deelnemers, die via een lening ondersteuning krijgen voor hun initiatief. Recent is de Metropoolregio Eindhoven tevens bestuurlijk gevraagd deel uit te maken van de Raad van Deelnemers van het LOF. Tot op heden is door 6 initiatieven uit Zuidoost-Brabant interesse getoond in het fonds. Met twee van deze initiatieven wordt door de ondersteuningsorganisatie van het LOF gewerkt naar mogelijke indiening.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	4.288	4.288	4.203	86
Personele kosten	156.085	156.085	157.197	-1.113
Programmakosten	0	0	0	0
Bijdrage Brainport Development	4.267.879	4.267.879	4.267.878	1
Bijdrage Stimuleringsfonds	2.860.738	2.860.738	2.859.306	1.431
Bijdrage Nationale Actieagenda Brainport	0	150.000	150.000	0
Lasten	7.284.701	7.434.701	7.434.382	320
Programmamangement Stimuleringsfonds	250.111	250.111	248.506	-1.605
Bijdrage Brainport Development	4.267.879	4.267.879	4.267.878	-1
Bijdrage Stimuleringsfonds	2.707.604	2.707.604	2.707.604	0
Baten	7.225.594	7.225.594	7.223.988	-1.607
Saldo	-59.107	-209.107	-210.394	-1.287

Werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel

“Onze concurrentiepositie versterken door kwaliteit toe te voegen”

De vraag naar bedrijventerreinen groeit. Ook ziet het ernaar uit dat de kantorenmarkt aantrekt. Alhoewel de leegstand in de retail een voorzichtig herstel laat zien, ligt er een uitdaging om aan te sluiten bij de realiteit van snelle marktveranderingen. Er ligt de komende jaren een grote uitdaging om deze ontwikkelingen te blijven monitoren en waar mogelijk te verstreken. Als regio pakken wij dit op en proberen een goede balans te vinden en te behouden tussen vraag en aanbod. Hierbij ligt onze focus met name op de kwaliteit van werklocaties boven kwantiteit van werklocaties. Hier kan de regio (inter)nationaal verschil maken.

Rol van de werkplaats

De Werkplaats Werklocaties bestaat uit twee teams: het team bedrijventerreinen en het team detailhandel. Beide teams werken in triple helix-verband aan de onderwerpen die direct te maken hebben met bedrijventerreinen en detailhandel. Centraal staat daarbij de versterking van de concurrentiepositie en economische structuur van de regio door een goede balans te realiseren tussen vraag en aanbod. Niet alleen de kwantiteit van bedrijventerreinen (vierjaarlijkse programmering) en detailhandel heeft onze aandacht maar ook de kwaliteit. Hieronder valt ook het verduurzamen van bedrijventerreinen. De beide werkplaatsen hebben nadrukkelijk een rol als kennisplatform. Door het samenbrengen van de triple helix worden aan de hand van de diverse thema's nieuwe trends en ontwikkelingen op bedrijventerreinen en detailhandel besproken. Naast het uitwisselen van kennis en ervaring fungeren de werkplaatsen ook als aanjager voor nieuwe ontwikkelingen door deze te agenderen en verder uit te werken. Daarnaast hebben de werkplaatsen een duidelijke rol als verbindende schakel tussen de provincie en de verschillende sub regio's.

Acties en resultaten

Detailhandel

- In 2017 heeft een koopstromenonderzoek in onze regio plaatsgevonden. We vertalen de resultaten van dit koopstromenonderzoek naar de lokale en subregionale situatie. De vorm waarin we dit gaan doen is afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek.
- We stemmen jaarlijks af met de subregionale Adviescommissie Detailhandel van het Stedelijk Gebied Eindhoven (RACD) die gemeenten/subregio's adviseert over nieuwe detailhandelsinitiatieven en bezien de mogelijkheid om deze adviescommissie breder in de regio te trekken.
- We organiseren een retail bijeenkomst medio 2018 voor bestuurders met als thema leegstand.
- We organiseren themabijeenkomsten voor ambtenaren naar aanleiding van actuele vraagstukken/ voorbeeldprojecten.
- We monitoren jaarlijks de wijze waarop de Regionale Detailhandelsvisie in de praktijk wordt toegepast en stellen daar, waar mogelijk en gewenst is, deze visie bij. Afgelopen jaar heeft monitoring plaatsgevonden door middel van een onderzoek door Fontys. Afhankelijk van het resultaat, dat is gepresenteerd op 15 november 2017, zal een vervolgtraject worden opgepakt.
- We monitoren de retailgebieden waarbij vooral wordt gekeken naar het schaalniveau van het centrumgebied. Hierbij is veel aandacht voor de leegstand binnen dit gebied.

Bedrijventerreinen

- We komen met alle belanghebbenden, vanuit ondernemers, overheid en kennisinstellingen, tot een programma aanpak om onze ambities op het gebied van duurzame bedrijventerreinen van de toekomst te realiseren, in samenwerking met de Werkplaats Economische Strategie. We zullen de aanpak op subregionaal niveau en de resultaten op gemeentelijk niveau benoemen. In 2018 zal een inventarisatie plaatsvinden voor het op te stellen programma van aanpak. Door middel van intervisie en kennisdeling zullen we medio 2019 deze programma aanpak opleveren.
- We organiseren medio 2018 een bijeenkomst voor bestuurders. Na installatie van de nieuwe colleges zal via deze bijeenkomst informatie ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen en trends op bedrijventerreinen worden gedeeld met de bestuurders.
- We organiseren themabijeenkomsten voor ambtenaren naar aanleiding van vraagstukken / voorbeeldprojecten. Wij zijn medeopdrachtgever van het STEC-onderzoek: verkennen en vaststellen lange termijn behoefte industrie. Naar verwachting zijn de resultaten van dit onderzoek in 2018 beschikbaar. In het kader van onze kwalitatieve en kwantitatieve bedrijventerreinprogrammering kunnen wij, mede naar aanleiding van dit onderzoek, mogelijke vervolgacties oppakken.
- We zijn een kennisplatform en stemmen daar waar nodig op relevante thema's af met betrekking tot kwaliteit van bedrijventerreinen.
- We zijn deelnemer in het project 'Surf Pop up 2017'. Het betreft een onderzoek naar regionale samenwerking werklocaties door Fontys in samenwerking met Tilburg University en de Metropoolregio Eindhoven. Dit onderzoek op het gebied van werklocaties richt zich op verschillen, verklaringen en effecten op economische groei en duurzame ontwikkeling. De resultaten van dit onderzoek bieden mogelijkheden om thema's verder uit te werken.

Realisatie

Het Koopstromenonderzoek is afgerond en er hebben voor de diverse subregio's bijeenkomsten plaatsgevonden om uitleg te geven over de resultaten. Ook in het Regionaal Platform zijn de resultaten gepresenteerd. Geconstateerd is dat er ruim 411.000 m² teveel is aan retail binnen onze regio Zuidoost. In de met de Rijksoverheid gesloten RetailDeal is afgesproken dat wij aan de slag gaan om het aantal retailmeters binnen onze regio te verminderen.

Van september tot en met december 2018 heeft de Metropoolregio Eindhoven in samenwerking met Fontys en de Provincie Noord-Brabant een Leergang Detailhandel opgezet. Deze bestaat uit vier Masterclasses die elke maand in elke subregio hebben plaatsgevonden. De bedoeling van deze Leergang is om de ambtenaren kennis, instrumenten en een netwerk te geven om de problematiek van de leegstand in het centrum aan te kunnen pakken. Deze leergang is op 24 januari 2019 afgesloten met een bestuurlijke bijeenkomst waarbij ook alle deelnemers van de Leergang uitgenodigd zijn om een certificaat in ontvangst te nemen.

Op verzoek van de Stuurgroep Update Metropoolregio Eindhoven is door de Werkplaats Bedrijventerreinen en Detailhandel een Transitiedocument opgesteld ten behoeve van de overdracht van taken naar een ander schaalniveau.

De opdracht van de Werkplaats / Team Bedrijventerreinen om een Projectopdracht te maken, waarin in ieder geval de volgende drie onderwerpen een plaats krijgen: 1) Basisprincipes voor bedrijventerreinen; 2) doorontwikkelen op basis van thema's en 3) circulaire bedrijventerreinen is gestopt vanwege de Update. Het is aan de gemeenten en subregio's zelf welke onderwerpen zij eventueel verder willen oppakken.

De STEC-groep, die haar onderzoek doet onder andere in opdracht van de Metropoolregio Eindhoven naar de ruimtebehoefte vanuit de industrie voor de lange termijn heeft het rapport opgeleverd. De uitkomsten van dit STEC-onderzoek worden door de Provincie gebruikt voor de bedrijventerreinprogrammering.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	2.278	2.278	1.308	970
Personele kosten	160.384	160.384	108.266	52.118
Programmakosten	47.500	16.500	12.544	3.956
Lasten	207.884	176.884	120.809	56.075
Baten	0	0	32.750	32.750
Saldo	-207.884	-176.884	-88.059	88.825

Werkplaats Arbeidsmarkt

“Zorg dat je morgen nog aan het werk bent”

De regionale economie groeit op topsnelheid. De crisis, die in 2008 begon, lijkt definitief voorbij. Een periode van stevige economische groei kondigt zich aan. Die groei heeft niet alleen betrekking op de rendementen, maar nu ook op een forse groei in de werkgelegenheid. Maar juist daar zit het knelpunt, want onze regionale arbeidsmarkt wordt ook in hoog tempo krappere, bevestigen bedrijven, CBS en UWV.

Die krapte is op alle niveaus merkbaar. In de hightech sector nemen de tekorten aan zowel engineers als vakmensen toe. Projecten kunnen met moeite worden uitgevoerd. In sectoren die eenvoudiger werk bieden, zoals bouw en logistiek is er ook sprake van een tekort aan mensen. Vrachtwagens staan stil door gebrek aan chauffeurs, zodat opdrachten moeten worden afgewezen. Naast deze uitdaging op korte termijn ziet de Werkplaats Arbeidsmarkt ook een uitdaging op middellange termijn. De vierde industriële revolutie staat voor de deur. Door digitalisering en robotisering zal de komende 20 jaar de inhoud van alle banen veranderen, op alle niveaus en in alle sectoren. Hoe ondersteunen wij onze inwoners in de race tussen technologie en onderwijs om straks de skills te hebben om mee te blijven doen op de arbeidsmarkt. Dat is een belangrijke uitdaging voor de Werkplaats Arbeidsmarkt.

Rol van de werkplaats

De Werkplaats Arbeidsmarkt heeft als ambitie om meer te doen dan het verkennen van strategische ontwikkelingen, en richt zich op het initiëren van initiatieven, pilots, die een eerste stap zijn voor de gesignaleerde knelpunten. Dit in nauw overleg met triple helix partners. Het zijn immers deze partners die straks de pilots moeten uitbouwen tot een integrale aanpak zoals bijvoorbeeld bij de logistieke sector het geval is. In 2018 willen wij dat in ieder geval vorm geven door tot een actieagenda te komen rond het thema digitalisering/robotisering, waarop hieronder wordt ingegaan. De participatie vanuit bedrijfsleven en onderwijs was groot het afgelopen jaar. Vanuit de lokale overheid zou die beter kunnen, wezenlijk ook voor het vergroten van het draagvlak bij alle 21 gemeenten.

Daarom willen wij scherper formuleren hoe we de samenwerking tussen de twee arbeidsmarktregio's en de beide daaraan verbonden portefeuillehouderoverleggen kunnen verbeteren. Daarom willen we begin 2018 vaststellen welke onderwerpen we gaan oppakken in nauw overleg met de portefeuillehouderoverleggen van beide werkbedrijven, dus arbeidsmarktregio's, en daarbij ook de verbinding maken met Brainport Development.

Acties en resultaten

- We gaan een actie-agenda maken om bedrijven en inwoners handvaten te geven om effectief om te gaan met de gevolgen van digitalisering en robotisering in de regio. De werkwijze is daarbij het zetten van kleine haalbare stappen aan de hand van pilots (trail and error) en de geslaagde experimenten overdragen aan triple helix partners.
- We gaan met het beroepsonderwijs en sectoren kijken of wij *Living labs* (met als voorbeeld de Brainport Industries Campus) van de grond kunnen krijgen. Daarbij gaat het om nieuwe vormen van leren, waarbij de overgang tussen leren en werken kleiner is dan nu. Sectoren die wij daarbij voor ogen hebben zijn logistiek (smart mobility), energie (smart grid), bouw (smart building), zakelijk dienstverlening (smart finance).
- Wij gaan met triple helix partners uitzoeken welke instrumenten geschikt zijn om de skills van mensen op alle niveaus te ondersteunen via het maatwerk van "blended learning". Blended learning is een onderwijsvisie en methodiek, waarbij je maatwerk biedt zonder de nadelen van tijd en afstand. Vaak is dat door op locatie (kan ook een buurthuis of bedrijf zijn) een combinatie van online leren en praktijkgericht leren (bijvoorbeeld ter plaatse stukje nieuwe technologie

laten zien). Daarbij denken wij aan: experimenten met Co-bots, werkenden met robots laten spelen, breed aanbieden van een korte cursus van het model "Robot Academy". We gaan uitzoeken of wij dergelijke programma's ook lokaal dicht bij de burger kunnen aanbieden bijvoorbeeld in dorps- of buurthuizen.

- Wij willen de bewustwording over de regionale impact van digitalisering voor alle burgers en banen vergroten door te onderzoeken of er draagvlak is voor een nieuw "virtueel" Evoluon. Zaken als technologische speelplaatsen, gamification, leer-ambassadeurs, stimuleringsbeurzen voor leraren en docenten. Dit alles natuurlijk in nauwe aansluiting met alle activiteiten die al vanuit de Brainport Techniek agenda worden ondernomen.
- Wij willen de huidige werkplaats vooral als werkgroep in stand houden, maar willen ook onze ambities en voorgenomen activiteiten twee keer per jaar kortsluiten met de portefeuillehouderoverleggen in de beide arbeidsmarktregio's.

Realisatie

In 2018 is de Werkplaats twee keer bij elkaar geweest. De eerste bijeenkomst ging over de uitwerking van het werkprogramma via twee thema's:

1. Explosieve vraag naar mensen in alle sectoren. Deze bedreigt de economische groei.
2. Het gegeven dat geen baan de komende 10 jaar hetzelfde blijft, mede als gevolg van ingrijpende veranderingen door zaken als digitalisering en robotisering.

Vanuit bedrijfsleven en onderwijs (activerend leren Fontys/Summa) werden presentaties gegeven om het werkprogramma tot actieprogramma om te vormen. De intentie was dit af te stemmen met het thema Lerend Leven uit de Nationale Brainport Agenda en het advies SER Brabant "toerusten en innoveren".

Op verzoek van de Stuurgroep Update Metropoolregio Eindhoven is door de Werkplaats Arbeidsmarkt een Transitiedocument opgesteld ten behoeve van de overdracht van taken naar een ander schaalniveau. De tweede bijeenkomst stond in het teken van dit verzoek. Tijdens deze bijeenkomst is een overzicht vastgesteld van de onderwerpen, die ook in de toekomst op de schaal van de 21 gemeenten het best georganiseerd moet blijven worden. De Werkplaats heeft een Overdrachtsdocument opgesteld, waarin sprake is van een overdracht deels richting het thema Economie van de Metropoolregio en deels richting de werkbedrijven.

Uit de reactie van de Stuurgroep hierop bleek dat onze rol zowel ten aanzien van de inhoud, het proces en de landingsplaats van onze taken te zijn afgerond en deze taken komen te liggen bij de subregio's en de nieuwe thema's.

Op grond hiervan hebben wij op 21 mei jl. besloten alleen nog ons Overdrachtsdocument ter kennisname aan te bieden aan de Algemene Besturen van de beide werkbedrijven, Brainport en VNO/NCW Brabant-Limburg.

Na overdrachtsgesprekken in juni en juli 2018 met bovengenoemde partijen, is de werkplaats Arbeidsmarkt op 13 juli opgeheven en zijn alle verplichtingen afgewikkeld.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	670	670	607	63
Personele kosten	54.190	54.190	51.414	2.777
Programmakosten	25.000	25.000	6.363	18.637
Afwikkeling subsidie sectorplan Helmond - De Peel	0	433.320	433.320	0
Lasten	79.190	512.510	491.096	21.414
Afwikkeling subsidie sectorplan Helmond - De Peel	0	433.320	433.320	0
Baten	0	433.320	433.320	0
Saldo	-79.190	-79.190	-57.776	21.414

Werkplaats Strategie Ruimte

“Werken aan de uitvoering van de Integrale Strategie Ruimte”

We willen welvaart en welzijn. We willen dat onze inwoners zich thuis voelen in een omgeving die veilig is, waar ze met plezier wonen, waar mogelijkheden zijn om je te vermaken. We willen dat bedrijven kunnen ondernemen en kunnen groeien. Dit vraagt om een zorgvuldige balans. Dit is de regio waar het gebeurt: hier is warmte en we worden aangestoken door goede ideeën. We zijn een regio van contrasten, en dat maakt onze regio zo bijzonder. Je bent snel in de stad of juist in het groen, er is cultuur én natuur. En daar moeten we gebruik van maken, want de verschillen maken ons als geheel compleet. Als we dat verder kunnen versterken, groeit de Metropoolregio Eindhoven. Als regio zelf, maar ook in de wereld.

De Werkplaats Strategie Ruimte werkt aan de randvoorwaarden om de Brainportregio nog beter te ontwikkelen, stad én platteland. Hoe versterken we het vestigingsklimaat van bedrijven? Hoe organiseren we een aantrekkelijke en gevarieerde woon-, werk- en leefomgeving? Startpunt daarvoor zijn de kwaliteiten die er al zijn in de 21 gemeenten. In 2017 hebben we samen de Integrale Strategie Ruimte opgesteld. In 2018 gaan we een volgende stap zetten. We maken een uitvoeringsprogramma.

Rol van de werkplaats

Op het niveau van de regio komen ruimtelijke vraagstukken bij elkaar. De regio is het niveau waarop onze inwoners en bedrijven zich dagelijks bewegen. De inrichting en het gebruik van onze omgeving bepaalt of we een goed vestigingsklimaat in de regio hebben. Daarom is het belangrijk om samen plannen te maken en de kwaliteit van de omgeving te verbeteren. Alle betrokkenen, overheden, bedrijven, burgers en maatschappelijke partijen, zullen elk vanuit het eigen belang en de eigen kracht hierin een rol spelen. De Metropoolregio Eindhoven is verantwoordelijk voor een gezamenlijk en breed gedragen toekomstbeeld op de hoofdstructuur van de regio.

De Werkplaats Strategie Ruimte werkt daarom aan het bevorderen van de economische ontwikkeling in de regio met fysieke maatregelen, waarbij leefbaarheid en ontwikkelruimte van stad én land gegarandeerd worden. We willen het unieke netwerk van dorpen en steden behouden en uitbouwen. Ook brengt de werkplaats samenhang in de ruimtelijke componenten van de thema's in de Metropoolregio Eindhoven.

De Werkplaats Ruimte geeft vorm aan de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de regio, de werkplaats adviseert en agendeert vraagstukken en wijst de weg naar uitvoering. Daarnaast is de werkplaats de plek waar visie en ambities onder de aandacht worden gebracht van andere partijen in en buiten de regio.

Acties en resultaten

- Het jaar 2018 wordt het jaar dat de werkplaats de Integrale Strategie Ruimte (ISR) van de regio uitwerkt in een uitvoeringsprogramma. Dat doen we door met onze gemeenten en partners het uitvoeringsprogramma te definiëren en daar waar nodig mee helpen te organiseren dat lobby van de grond komt, kennisontwikkeling plaats vindt en pilots van de grond komen. Hiermee bevorderen we actief dat uitvoering wordt gegeven aan de ISR door onze partners.
- Daarnaast gaan we het contact met andere overheden aan om onze strategie ook bij anderen te verankeren. We werken mee aan een verankering van de ISR in de provinciale omgevingsvisie.
- We hebben per gemeente een beeld van de aard en omvang van de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Wij zorgen voor kennisdeling om gemeenten instrumenten in handen te geven om tot een effectieve aanpak te komen. Daarbij zorgen wij dat het onderwerp geagendeerd blijft en verbonden wordt met vraagstukken van transitie landelijk gebied, economische en sociale opgaven.

- We verbinden de transitieopgave Landelijk Gebied met het uitvoeringsprogramma Integrale Strategie Ruimte met als doel te komen tot vernieuwende oplossingen voor ruimtelijke vraagstukken hieromtrent. Ook is er een duidelijke link met het thema energietransitie; bij uitstek een ruimtelijke opgave.
- We zorgen in zijn algemeenheid voor afstemming en kennisuitwisseling tussen gemeenten/subregio's en andere partijen. We organiseren met partners de zogenaamde ontwikkeldagen. De ontwikkeldagen worden twee keer per jaar gehouden. De ontwikkeldag is waar provincie en gemeenten afspraken maken over de aanpak van, en oplossingen voor, ruimtelijke en mobiliteitsvragen. Tenslotte zorgen we voor afstemming en kennisuitwisseling tussen gemeenten/subregio's en andere partijen.

Realisatie

De periode tot en met september heeft in het teken gestaan van de Update van de samenwerking in de Metropoolregio.

Op verzoek van de Stuurgroep Update Metropoolregio Eindhoven is door de Werkplaats Strategie Ruimte een Transitiedocument opgesteld ten behoeve van de overdracht van taken naar een ander schaalniveau.

We hebben gezorgd voor afhechting van de activiteiten van de Werkplaats en het formuleren van de opgaven, die bij de gemeenten of subregio's komen te liggen.

Om tot een goede afronding en een over te dragen product te komen is versneld een concept van een regionale uitvoeringsagenda van de ISR (Integrale Strategie Ruimte) gemaakt. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met alle bestuurders en ambtenaren van de 21 gemeenten, waterschappen, Omgevingsdienst, Veiligheidsregio en GGD.

We hebben het overleg en kennisoverdracht over de implementatie Omgevingswet georganiseerd met de partijen in de regio.

We hebben er voor gezorgd dat de Ontwikkeldagen met de Provincie zijn voorbereid.

De Werkplaats heeft op aanvraag van het Rijk en in samenwerking met de Vereniging Deltametropool input geleverd voor de Nationale Omgevingsvisie. Samen met de gemeente Eindhoven is een lobbygesprek gevoerd met de bij de NOVI betrokken onderdelen van het Rijk.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	3.216	3.216	1.233	1.983
Personele kosten	213.217	213.217	96.723	116.494
Programmakosten	37.500	13.000	13.061	-61
Lasten	250.717	226.217	109.784	116.434
Baten	0	0	0	0
Saldo	-250.717	-226.217	-109.784	116.434

Werkplaats Mobiliteit en Innovatie

“De verbonden regio: bereikbaarheid en innovatie”

Een topeconomische regio heeft een state-of-the-art mobiliteitssysteem nodig. De uitvoering van de regionale Bereikbaarheidsagenda zorgt daarvoor. We weten wat er moet gebeuren en zijn aan de slag met de realisatie. Dat doen we slim, met het anders organiseren en met de inzet van nieuwe technieken. Nieuwe ontwikkelingen brengen nieuwe kansen en leggen de lat hoog voor mobiliteit. En we doen dat co-modaal, door de inzet van die vervoermiddelen die het beste bij de verplaatsingsbehoefte van personen en voor goederen en de omgeving passen. We letten daarbij goed op het belang van een excellente verbondenheid (connectiviteit) met voor ons belangrijke regio's. En dat doen we samen, want mobiliteit is hét bewijs dat de regio een daily urban system is.

Rol van de werkplaats

Met de Bereikbaarheidsagenda Brainport Duurzaam Slim Verbonden zijn grote stappen gezet. Vorig jaar is een start gemaakt met de financiering en de uitvoering hiervan. In 2018 krijgt de uitvoering verder vorm. We houden hierbij een sterke relatie met SmartwayZ.NL, een samenwerkingsprogramma van overheden, markt- en kennispartijen met als doel de bereikbaarheid van Zuid-Nederland te verbeteren. De Bereikbaarheidsagenda is adaptief en na veel energie gestopt te hebben in de start, kijken we met de concretisering en verdere uitwerking naar ontwikkelingen en daarmee samenhangende nieuwe ambities op het gebied van verstedelijking, nieuwe informatietechnologie, demografische veranderingen, andere eisen aan ruimtelijke ontwikkeling en opgaven in energie en klimaatbeleid. Bij deze doorontwikkeling zullen we andere partijen uit de triple helix betrekken. De werkplaats voert ook de regie voor het overleg van de wethouders mobiliteit van de 21 gemeenten en coördineert de afstemming. De regionale vertegenwoordiging in provinciale en landelijke gremia wordt in de werkplaats gecoördineerd.

Regulier overleggen we in:

- het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit
- de Werkplaats Mobiliteit en Innovatie
- het TOVER overleg (ambtelijk)

Een regionale inbreng in provinciale en landelijke gremia (RRO: Ruimtelijk Regionaal Overleg), BO MIRT en programmaad SmartwayZ.NL) wordt in werkplaatsverband voorbereid, waar nodig in overleg met de 21 wethouders.

Voor het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit bereiden wij de samenwerkingsthema's voor, inclusief het GGA-werkprogramma en regionale subsidieaanvragen (o.a. door het opstellen van het jaarlijks Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP), een door de 21 gemeenten gedragen voorstel voor de inzet van de door de provincie gereserveerde middelen voor mobiliteitsprojecten).

Acties en resultaten

- Een ambtelijk programmteam vanuit de 21 gemeenten coördineert en stimuleert de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda, onder andere door de link te leggen met landelijke, provinciale en Europese programma's en projecten. De werkplaats fungeert als stuurgroep door de aansturing van het programmteam.
- De uitvoering van Smart Mobility-projecten krijgt in de praktijk vorm. Start-ups krijgen de gelegenheid zich te bewijzen in het Mobility Lab. De werkplaats denkt mee over nog meer slimme mobiliteitsoplossingen en maakt de belangen en wensen van de overheid inzichtelijk.
- We zoeken naar nieuwe samenwerkingen met triple helix partijen in de Werkplaats. We maken de verbinding met andere regionale thema's, waarbij duurzaamheid een van de meest voor de hand liggende is.

- Indien nodig voor het vervullen van de taken, halen we kennis in huis en maken we deel uit van nationale en internationale netwerken.
- We zorgen waar nodig voor afstemming, inspiratie en informatie, bijvoorbeeld door het organiseren van kenniscafés.

GGA-taak

Een uitzonderlijke taak die bij de Metropoolregio Eindhoven is ondergebracht, is de 'GGA-taak' (Gebiedsgerichte Aanpak). De 'GGA-coördinator' (GebiedsGerichte Aanpak) bij de Metropoolregio Eindhoven zorgt voor de verbinding tussen de provincie en de regiogemeenten. De provincie verlangt dat elke regio in Brabant een GGA-coördinator afvaardigt voor afstemming met de provincie. De provincie stelt ook beperkt financiële middelen beschikbaar voor deze taak. Wij stellen voor onze regio jaarlijks een Regionaal Uitvoerings Programma (RUP) op. Het RUP bevat maatregelen gericht op infrastructuur en gedrag (zoals projecten voor verkeersveiligheid op scholen). Hiermee coördineren wij de samenwerking op het gebied van de uitvoering van mobiliteitsbeleid, zodat een grotere effectiviteit en efficiency (schaalvoordelen) bereikt kunnen worden. De uitvoerende taken liggen bij de gemeenten.

Realisatie

Mobiliteit is een belangrijk onderdeel van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven en één van de vier kernthema's van regionale samenwerkingsagenda. Op basis van het ambitiedocument en de gesprekken met de nieuwe wethouders is het werkprogramma 2019 opgeleverd. In het werkprogramma is aandacht voor de reeds bestaande werkzaamheden, maar wordt ook aandacht besteed aan de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit en randvoorwaarden om deze goed te kunnen faciliteren. In 2018 is dus een goede basis gelegd om de regionale samenwerking te versterken.

De Werkplaats Mobiliteit en Innovatie heeft gefungeerd als stuurgroep voor het portefeuillehouderoverleg mobiliteit en voor de uitwerking van de Bereikbaarheidsagenda. In de nieuwe structuur hebben we twee bestuurlijk trekkers die het programma mobiliteit voor de regio trekken en de agenda voor het portefeuillehouderoverleg voorbereiden. Voor de bereikbaarheidsagenda is een koplopergroep gevormd bestaande uit 6 wethouders uit de regio, zij sturen op de uitvoering van de bereikbaarheidsagenda. Een ambtelijk team, bestaande uit gedetacheerde ambtenaren van de gemeenten, levert ondersteuning aan de koplopergroep bereikbaarheidsagenda.

De 21 gemeenten hebben aan het eind van 2018 de samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda ondertekend. Ook is de Subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord vastgesteld, die het mogelijk maakt om aan projecten uit de Bereikbaarheidsagenda subsidie te verstrekken, met een totaal van € 55.750.000,-. Binnen de Bereikbaarheidsagenda zijn inmiddels 43 projecten gestart. De Bereikbaarheidsagenda loopt door tot en met 2030.

Binnen SmartwayZ.NI worden projecten ontwikkeld en gerealiseerd die voor onze regio van groot belang zijn. De regio levert hier haar bijdrage aan door deelname in de programmaraad en projecten die hierin zijn opgenomen. Zo zijn er in het afgelopen Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport Zuid (BO-MIRT) afspraken gemaakt over onder andere de verbreding van de A67.

De Metropoolregio Eindhoven faciliteert ook de regionale samenwerking, door het organiseren van het Portefeuillehouderoverleg, ambtelijk overleg TOVER en verschillende thema overleggen. In de afgelopen periode zijn onder meer de onderzoeken naar het regionale fietsbeleid (waarbij de fietsnetwerkkarten een update krijgen), de omleidingsroutes bij evenementen en calamiteiten nagenoeg afgerond. De vaststelling zal in 2019 plaats vinden. Daarnaast zijn ook de actieagenda logistiek, de operationele netwerkkarten en het Regionaal Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer met bijbehorende spelregels vastgesteld. Op het gebied van verkeersveiligheid zijn er een aantal projecten voor de gehele regio uitgevoerd, waaronder de fietsverlichtingsactie, ReflectionDay, de regionale verkeersquiz voor basisscholen en TRIALS (training voor jonge bestuurders).

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	3.752	2.479	1.984	496
Personele kosten	306.854	203.868	161.204	42.664
Programmakosten Mobiliteit en innovatie	57.500	17.500	1.948	15.552
Programmakosten GGA	106.800	261.208	261.208	0
Lasten	471.154	482.576	424.361	58.216
Programmabaten Mobiliteit en innovatie	20.000	20.000	20.000	0
Programmabaten GGA	106.800	261.208	261.208	0
Baten	126.800	281.208	281.208	0
Saldo	-344.354	-201.368	-143.153	58.216

Werkplaats Wonen

“Aan de slag met de nieuwe opdracht wonen”

Het bijzondere van onze regio is de diversiteit: stad en platteland, toptechnologie en maakindustrie, natuur en cultuur. Ook in het woningaanbod en in de woonmilieus willen we dat terug zien. Een gevarieerd aanbod aan woningen en een aantrekkelijke woonomgeving is namelijk belangrijk voor de economische groei in onze Metropoolregio Eindhoven. We moeten alle woonkwaliteiten optimaal benutten en de eigen identiteit van iedere gemeente behouden en versterken. Zo wordt het een sterke complete regio.

De woningbouwplannen in de regio moeten elkaar aanvullen. Deze willen we afstemmen qua aantallen, fasering in de tijd en zeker ook qua type woningen. Onder andere daarom werken we samen. Niet alleen met gemeenten onderling maar ook met ervaren, deskundige vertegenwoordigers van woningcorporaties, projectontwikkelaars, makelaars, bouwbedrijven, kennisinstellingen, provincie, Woonbond en zorgorganisaties. Alleen samen komen we tot een evenwichtige, goed functionerende, aantrekkelijke en toekomstbestendige woonregio.

Rol van de werkplaats

De werkplaats onderzoekt, agendeert, reflecteert en inspireert. Daarmee willen wij stimuleren dat:

- Er voldoende woningen worden gebouwd om te voorzien in de vraag;
- Er aandacht is voor de gemeentelijke bouwopgaven en de verantwoordelijkheid van iedere gemeente om haar inwoners een aantrekkelijk en gedifferentieerd woningaanbod te bieden;
- Er een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod is van woningen en woonmilieus, die aansluiten op de gedifferentieerde en bovendien veranderende vraag van de woonconsument;
- Er oog is voor kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad en woonomgeving en voor inbreidingsmogelijkheden en (binnenstedelijke) herstructurerings- en transformatieopgaven;
- Er een goede balans bestaat tussen de nieuwbouw van woningen, het benutten van de mogelijkheden in de bestaande voorraad en het herbestemmen van leegstaand en leegkomend kantoor-, winkel- en ander vastgoed (zowel in stedelijk als landelijk gebied);
- Er een goede samenwerking en afstemming is tussen alle woningmarktpartijen.
- De Werkplaats Wonen is vertegenwoordiger van het regionale belang en bekijkt vanuit het grotere geheel wat volgens ons het beste voor de regionale woningmarkt. De werkplaats faciliteert een nauwe samenwerking en afstemming met de verschillende subregio's. Vanuit een zogenoemde helicopterview is zij een platform dat een aantal dossiers rond bouwen en wonen boven de gemeentelijke en subregionale schaal op te tillen en te waken voor dubbelingen in werkzaamheden. Wij leggen signalen neer bij subregio's en individuele gemeenten waar zij zelf mee aan de slag kunnen.
- We zorgen voor verbinding met de partijen die de huisvesting van bijzondere doelgroepen als arbeidsmigranten, vergunninghouders en (fysiek en geestelijk) zorgbehoevenden faciliteren. Daarvoor houden wij onder andere nauw contact met de Stuurgroep Arbeidsmigranten (ook ondersteund door de Metropoolregio Eindhoven), die als doel heeft om goede huisvesting en integratie van arbeidsmigranten te stimuleren.

Acties en resultaten

- We gaan aan de slag met de nieuw geformuleerde opdracht voor de Werkplaats Wonen. Centrale thema's hierin zijn de verduurzaming van de regionale woningmarkt, de functie van wonen in de aantrekkelijkheid van het woon- vestigingsklimaat binnen de Brainportregio en de relatie tussen leegstand en hergebruik.

- We coördineren het Woonwensonderzoek Zuidoost-Brabant 2017 dat de woonbehoeften van inwoners in de regio onderzoekt. Samen met gemeenten en corporaties hebben we dit in een klankbordgroep in gang gezet en voorbereid.
- Wij geven input voor de Brabantse Agenda Wonen waarin afspraken worden vastgelegd tussen provincie, regio en de regiogemeenten. Hierbij worden marktpartijen en gemeenteraden door ons actief betrokken. Ook wordt de 'Regionale Begrippenlijst Wonen' geactualiseerd. De begrippenlijst bevat definities van relevante thema's voor de regionale woningmarkt en de verschillende woningmarktpartijen, zoals de te hanteren sociale kooprijsgrens.
- Vanuit de Stuurgroep Arbeidsmigranten zal door onderzoeks- en adviesbureau PON een verkenning naar het Poolse arbeidsmigrantenvraagstuk in de regio worden uitgevoerd. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd samen met gemeenten, bestuurders, werkgevers, uitzendbureaus, andere stakeholders en de arbeidsmigranten zelf. Het onderzoek moet leiden tot aanbevelingen en oplossingen voor het huisvestingsvraagstuk. Goede huisvesting is van belang voor het versterken van de economische positie van de regio.
- De Werkplaats Wonen stimuleert dat de vier subregio's te weten, Stedelijk Gebied Eindhoven, A2-gemeenten, De Peel en De Kempen elk een Afsprakenkader Wonen opstellen (analoog aan het reeds vastgestelde Afsprakenkader van het Stedelijk Gebied Eindhoven), waarna de Werkplaats de afstemming coördineert, overlap bespreekt en met name op de kwaliteit en gedifferentieerdheid van de woningbouwlocaties in gesprek gaat.
- We organiseren bijeenkomsten voor de gemeenteraden, portefeuillehouders en ambtenaren wonen en het Platform Wonen. Tevens nemen we deel aan het Kenniscluster Wonen, dat door de TU/e wordt getrokken in opdracht van het Platform Wonen. Hieraan leveren we ook een financiële bijdrage.

Realisatie

- We zijn aan de slag gegaan met de nieuw geformuleerde opdracht voor de Werkplaats Wonen. Centrale thema's hierin zijn de verduurzaming van de regionale woningmarkt, de functie van wonen in de aantrekkelijkheid van het woon- vestigingsklimaat binnen de Brainportregio en de relatie tussen leegstand en hergebruik.
- We hebben het Woningmarktonderzoek Zuidoost-Brabant 2017 gecoördineerd en uitgevoerd, dat de woonbehoeften van inwoners in de regio onderzoekt. Samen met gemeenten en corporaties hebben we dit in een klankbordgroep in gang gezet en voorbereid. De resultaten hiervan zijn gepresenteerd aan de nieuwe bestuurders van de 21 gemeenten, de corporaties en het regionaal ambtelijk overleg.
- De 'Regionale Begrippenlijst Wonen' is geactualiseerd en vastgesteld tijdens het Regionaal Ruimtelijk Overleg. De begrippenlijst bevat definities van relevante thema's voor de regionale woningmarkt en de verschillende woningmarktpartijen, zoals de te hanteren sociale kooprijsgrens.
- Vanuit de Stuurgroep Arbeidsmigranten is door onderzoeks- en adviesbureau PON een verkenning naar het Poolse arbeidsmigrantenvraagstuk in de regio uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd samen met gemeenten, bestuurders, werkgevers, uitzendbureaus, andere stakeholders en de arbeidsmigranten zelf. Het onderzoek heeft geleid tot aanbevelingen en oplossingen voor het vraagstuk van arbeidsmigranten in de Metropoolregio Eindhoven.
- De Werkplaats Wonen is opdrachtgever van het UvA-onderzoeksproject De regio als garderobe. In dit project van de Universiteit van Amsterdam wordt geprobeerd inzicht te creëren in de functies van verschillende woonmilieus voor verschillende groepen. Afgelopen voorjaar is een regionale expert-bijeenkomst georganiseerd, waarin de onderzoekers hun resultaten / bevindingen voor onze regio presenteerden en toetsten of deze overeenkwamen met de lokaal aanwezige kennis en beelden over de regionale woningmarkt. Hetgeen is opgehaald wordt momenteel in het onderzoek verwerkt en volgens planning in december 2018 gepresenteerd op een landelijke bijeenkomst.

- Op verzoek van de Stuurgroep Update Metropoolregio Eindhoven is door de Werkplaats Wonen een Transitiedocument opgesteld ten behoeve van de overdracht van taken naar een ander schaalniveau. Hiervoor is regelmatig overleg geweest met de daarbij horende Uitwerkgroep Taken elders beleggen.
- Wij zijn opdrachtgever voor het onderzoek naar de kernvoorraad (sociale woningvoorraad en doelgroep) per gemeente in Zuidoost-Brabant. De informatie wordt zowel lokaal als voor de subregio's uitgewerkt. Deze informatie is van essentieel belang voor de monitoring van de woningbouwprogrammering in alle betrokken gemeenten.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	1.340	1.340	767	573
Personele kosten	99.536	99.536	48.535	51.001
Programmakosten	32.100	12.100	18.264	-6.164
Lasten	131.636	111.636	66.799	44.837
Baten	0	0	0	0
Saldo	-131.636	-111.636	-66.799	44.837

Energietransitie

“Op weg naar een Regionale Energie Alliantie”

In 2050 wil Nederland energieneutraal zijn, zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen. De klimaatverandering en geopolitieke ontwikkelingen maken de urgentie van actie steeds duidelijker. Onze regio wil bijdragen door als eerste (stedelijke) regio in Nederland energieneutraal te worden. Dat vereist bewustwording, gedragsverandering en actiebereidheid in alle lagen van de samenleving en leiderschap bij de politiek. Voor de noodzakelijke versnelling en uitrol van initiatieven is samenwerking op lokaal, subregionaal en regionaal niveau nodig. Hiertoe gaan we een regionale alliantie bouwen, met als doel om op regionale schaal te zorgen voor versnelling in de energietransitie.

Rol regio

De energietransitie is een veelzijdige uitdaging. Op alle schaalniveaus moeten partijen elkaar vinden in acties. Hiervoor is een netwerk nodig, waarbinnen partijen bij elkaar moeten worden gebracht en coalities gesmeed en begeleid. De condities voor een succesvolle samenwerking ontstaan niet vanzelf. Wij nemen het initiatief om een regionale energie alliantie op te bouwen, als basis om de energietransitie te versnellen. Daarnaast is het belangrijk om ook bij provincie, Rijk en Europa bondgenoten te vinden voor onze ambities.

Wij bouwen vanuit twee sporen:

1. Het opbouwen van een Regionale Energie Alliantie

Alle betrokken partijen worden uitgenodigd om deel te nemen aan onze Regionale Energie Alliantie, een netwerk van partijen uit overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven - in lijn met de werkwijze van de Brabantse Energie Alliantie.

2. Het organiseren van uitvoeringskracht

Essentieel is dat we ook uitvoeringskracht organiseren, gericht op het bij elkaar brengen van initiatieven en kennis en het continueren en uitrollen van succesvolle projecten. Dat willen we gaan doen door het inzetten van 'ontwikkelaars', met als taak het faciliteren, verbinden, aanjagen, initiëren, kennisdelen en het vormen van gelegenheidscoalities. Ook wordt gezorgd voor het verzamelen van data en monitoring. Uitgangspunt is dat we niet starten met een uitgewerkt programma met vaste thema's, maar steeds op zoek gaan naar kansen en coalities.

Acties en resultaten

- We gaan een regionaal (bestuurlijk) kernteam/taskforce inrichten, om alle energie die er in de regio zit te mobiliseren. Voor deelname aan het kernteam worden onder andere de provincie (gedeputeerde), TU/e en Enexis benaderd. Een ambtelijke denktank ondersteunt en inspireert het kernteam. Taken van het kernteam zijn:
 - het opbouwen en vergroten van het netwerk;
 - het hechten van het regionale initiatief aan de provinciale Brabantse Energie Alliantie;
 - de lobby naar provincie, Rijk en Europa, waarmee we ook willen zorgen voor een financiële multiplier op het regionale budget;
 - borging op de uitvoering (tweede spoor).
- Op 1 februari 2018 wordt een regionale Energietop georganiseerd, als startmoment van de Regionale Energie Alliantie.
- Met de inzet van ontwikkelaars worden initiatieven ondersteund en coalities gebouwd. De ontwikkelaars zijn actief in de eerste fase; coalities moeten vervolgens zelf aan de slag om een initiatief verder te brengen. Dit betekent dat er ook altijd een trekker verantwoordelijk moet zijn voor een initiatief. Partners zijn overheden (gemeenten, provincie, rijk, Europa),

kennisinstellingen, financiële instellingen, grond- en vastgoedbezitters, lokale energiecoöperaties (burgerinitiatieven), energiebedrijven, netbeheerders, bedrijven en brancheorganisaties. Wij zien in eerste instantie met name mogelijkheden in de volgende coalities:

- Warmte (gasloze wijken, geothermie): in samenwerking met onder andere gemeenten, ministeries, provincie, netbeheerder, bedrijven, lokale burgerinitiatieven.
- Windenergie: in samenwerking met onder andere gemeenten, provincie, netbeheerder, ontwikkelaars.
- Grootschalige zon: in samenwerking met o.a. lokale energiecoöperaties, woningcorporaties, gemeenten en provincie.
- Duurzame energie in combinatie met natuurontwikkeling: in samenwerking met onder andere Groen Ontwikkelfonds Brabant, Staatsbosbeheer en Waterschappen.
- Duurzame energie opwekking in agrarische sector: in samenwerking met onder andere ZLTO/agrariërs, gemeenten, Gasunie, RVO, ministerie van EZK.
- Duurzame energie langs wegeninfrastructuur: in samenwerking met onder andere Rijkswaterstaat, provincie, gemeenten.
- Faciliteren bedrijven (o.a. uitwisseling warmte, collectieve inkoop zonnepanelen): in samenwerking met onder andere ODZOB, MOED Eindhoven, bedrijven, gemeenten.

Uiteraard zal het netwerk zich steeds uitbreiden en zal continu moeten worden gekeken waar kansen zich voordoen en waar het meerwaarde heeft om ondersteuning te bieden.

Realisatie

Samenwerkingsakkoord en Regionale Energiestrategie

In het nieuwe Samenwerkingsakkoord voor de Metropoolregio Eindhoven is energietransitie één van de vier thema's. Samen met de gemeenten en andere betrokken partijen, zoals Enexis en de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, is de opgave voor de komende vier jaar voor de regio uitgewerkt. Centraal daarin staat de 'Regionale Energiestrategie' (RES). In het nationale Interbestuurlijke Programma (IPB), waarin rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samenwerken, is afgesproken dat elke regio een RES opstelt. In de RES werken provincies, gemeenten en waterschappen uit hoe zij invulling geven aan hun bijdrage aan de nationale opgaven. Deze afspraak volgt uit afspraken in het 'Voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord'. Daarin is het overkoepelend doel om in 2030 bijna de helft (49%) minder CO₂ uit te stoten dan we in 1990 deden, met een doorkijk naar 95% CO₂-reductie in 2050. De decentrale overheden zijn verantwoordelijk voor de onderdelen elektriciteit en gebouwde omgeving.

Vanaf oktober 2018 is met een werkgroep van gemeenten, provincie, waterschappen, Enexis en ODZOB, gewerkt om een proces uit te lijnen hoe we met alle betrokken partijen, in eerste instantie de verantwoordelijke overheden (21 gemeenten, provincie en waterschappen) komen tot een gedragen en uitvoerbare RES. Geconcludeerd is dat een programmatische aanpak, met bijbehorende sturing en capaciteit, noodzakelijk is. Er is een structuur ontworpen met als basis een Stuurgroep RES en Programmteam RES, met daaronder projectgroepen. De Stuurgroep RES bestaat uit bestuurders van alle subregio's, de gemeenten Eindhoven en Helmond, provincie, waterschappen en Enexis. De Stuurgroep RES is in feite de regionale 'koplopersgroep' voor het thema energietransitie. In het Programmteam RES zijn dezelfde partijen vertegenwoordigd.

In het najaar van 2018 is een Raadsinformatiebrief beschikbaar gesteld voor alle gemeenten, om de raden te informeren over dit proces. Vervolgens is gewerkt aan een Startnotitie, die in het voorjaar van 2019 aan alle raden wordt aangeboden ter vaststelling. Ook is gestart met de inventarisatie om de benodigde data inzichtelijk te krijgen.

Netwerk van partijen

In 2018 is volop ingezet op het opbouwen van het netwerk en het aanhaken van bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijk partners. Met een Taskforce van ambassadeurs uit ons

netwerk, vanuit o.a. Signify, VDL, Enexis, Heijmans, Fontys, TUE/Differ, Trudo, ZLTO en een lokale energiecoöperatie, zijn we in 2018 vier keer bij elkaar geweest. Zij willen graag een rol pakken in de uitvoering: de versnelling van de energietransitie.

Op 1 februari organiseerden we in Waalre een drukbezochte Energietop waar nieuwe samenwerkingscoalities zijn ontstaan. Op 12 april en 14 juni organiseerden we themabijeenkomsten voor onze regiogemeenten met als onderwerp 'aardgasloos' en 'ruimtelijke inpassing grootschalige duurzame energie'.

Aanjagen initiatieven

Er is in 2018 incidenteel een bedrag van € 200.000 voor het regionale thema energietransitie ter beschikking gekomen om een versnelling te brengen in de regio. De samenwerking op regionale schaal heeft er al toe geleid dat er vanuit de Provincie en Enexis/Enpuls ook middelen worden ingezet voor projecten in onze regio. Denk aan de inzet van een kwartiermaker, die de afgelopen maanden heeft geïnventariseerd waar gemeenten tegenaan lopen die aan de slag willen met grootschalige zonprojecten met bewonersparticipatie. Als vervolg daarop kunnen gemeenten in onze regio nu een beroep doen op provinciaal budget om pilots van de grond te krijgen.

Bij de gemeenten is opgehaald welke initiatieven ondersteuning behoeven, ofwel met uren ofwel met budget, zodat daadwerkelijk al een versnelling plaatsvindt in het veld. Op basis van deze inventarisatie is een uitwerking gemaakt voor verdeling van het budget. Onze uren en budget zijn in 2018 met name ingezet ter ondersteuning van de volgende initiatieven:

- Energiecorridor A58: realisatie van diverse slimme duurzame energieprojecten langs de A58;
- Procesmanager grootschalige wind- en zonne-energie in de Kempen.
- Verkenning inzet Buurkracht bij de gemeenten.
- Verkenning traject windmolens langs de A67.

Daarnaast zijn middelen ingezet voor inhoudelijke ondersteuning bij het proces van de RES. Een deel van het budget is doorgeschoven naar 2019, aangezien we dan volop moeten inzetten op het realiseren van de RES.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	0	1.720	3.933	-2.213
Personele kosten	0	130.416	252.627	-122.211
Programmakosten	0	140.000	68.509	71.491
Lasten	0	270.416	321.136	-50.720
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	-270.416	-321.136	-50.720

Transitie Landelijk gebied

“Op naar een vitaal landschap”

Onze ambitie is een landelijk gebied dat leefbaar, toekomst bestendig en economisch vitaal is, zodat het bijdraagt aan het concurrerend vestigingsklimaat van Brainport. We willen niet alleen de slimste high tech regio zijn, maar ook de mooiste en de groenste.

Stedelijk en landelijk gebied zijn daarin een samen hangend geheel. De agrarische sector, die daar binnen zowel een economische drager als een beeld bepalende factor voor de ruimtelijke en ecologische kwaliteit is, ondergaat de komende jaren een grote transitie. Een deel van de agrarische bedrijvigheid zal verdwijnen, wat gevolgen heeft voor de boeren zelf, de daarmee samenhangende structuur van het agrarisch vastgoed en het vestigingsklimaat van de regio. De bedrijven die blijven bestaan zullen een grote transformatie moeten onder gaan, onder meer vanwege de milieu- en gezondheidseffecten van de veehouderij. De zich verhardende maatschappelijke dialoog is daarbij een complicerende factor. Dat alles betekent een grote opgave voor zowel de boeren als de overheid.

Rol regio

Organiseren speelveld

Partijen als de provincie, diverse ministeries, ZLTO, Rabobank, individuele ondernemers en gemeenten hebben een rol in de brede opgave Transitie Landelijk Gebied. De onderlinge verhoudingen en de specifieke rol(len) per partij zijn nog niet uitgekristalliseerd. Als collectief van 21 in de Metropool regio samenwerkende gemeenten moeten we keuzes maken. We gaan selectief en gefocust ambities waarmaken.

Het organiseren van uitvoeringskracht

Essentieel is dat we ook uitvoeringskracht organiseren, gericht op het bij elkaar brengen van initiatieven en kennis. Dat willen we gaan doen het faciliteren, verbinden, aanjagen, initiëren, kennisdelen en het vormen van gelegenheidscoalities. Uitgangspunt is dat we niet starten met een uitgewerkt programma met vaste thema's, maar steeds op zoek gaan naar kansen en coalities.

Acties en resultaten

Transitie Landelijk Gebied is een nieuw thema binnen de regionale samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. Het belang van een economisch vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied voor de Brainportregio wordt breed gedeeld. In 2018 is een start gemaakt met het definiëren van de regionale opgave en het inrichten van de structuur.

Er is gewerkt aan een werkprogramma. Hierin zijn de prioriteiten voor de regionale samenwerking op het onderwerp transitie landelijk gebied verwoord. Hiervoor is een inhoudelijke verkenning met ambtenaren en bestuurders gemaakt. Het gaat om het maken van een streefbeeld en een lobby agenda, het versterken van de verbinding tussen het landelijk en stedelijk gebied, een programma voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied en het versterken van ecologische en ruimtelijke kwaliteit.

Daarnaast is een structuur vormgegeven om opgaven aan te pakken. Vanuit het portefeuillehoudersoverleg is een koplopersgroep ingericht. Hierin nemen deel: Anke van Extel-van Katwijk, Marinus Biemans, Fons d'Haens, Esther Langens-Brooimans, Gaby van de Waardenburg en Kees Marchal. Daarnaast is een ambtelijk overleg gestart.

In 2018 is ook een start gemaakt met het verbinden van andere partijen op de regionale opgave. Daarvoor zijn contacten gelegd met o.a. ZLTO, provincie, waterschappen, ODZOB en omliggende regio's. Deze partijen zullen aangehaakt worden aan de regionale structuur.

In 2018 is een Taskforce Transitie Landelijk Gebied ingesteld. Deze taskforce, met bestuurlijke en ambtelijke deelnemers van regio en Provincie, is in opdracht van het Regionaal Platform van start gegaan met een regionaal voorstel voor de warme sanering van de varkenshouderij. Dit in verband met de Rijksregeling die in 2019 voor varkenshouders wordt opengesteld om tot een warme sanering van de varkenshouderij te komen. De Taskforce is overgegaan in het Brabantbrede Bestuurlijk Overleg Transitie Landbouw.

De gebiedsdialog Brabant in het kader van de Nationale OmgevingsVisie (NOVI) is aangegrepen om het Rijk bij de opgaven van Zuidoost-Brabant te betrekken. In 2019 gaan we hiermee verder. De provinciale visie op mest is tijdens de ontwikkeldagen met de provincie besproken en wordt in 2019 aan de gemeenteraden aangeboden.

Realisatie

Transitie Landelijk Gebied is een nieuw thema binnen de regionale samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. Het belang van een economisch vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied voor de Brainportregio wordt breed gedeeld. In 2018 is een start gemaakt met het definiëren van de regionale opgave en het inrichten van de structuur.

Er is gewerkt aan een werkprogramma. Hierin zijn de prioriteiten voor de regionale samenwerking op het onderwerp transitie landelijk gebied verwoord. Hiervoor is een inhoudelijke verkenning met ambtenaren en bestuurders gemaakt. Het gaat om het maken van een streefbeeld en een lobby agenda, het versterken van de verbinding tussen het landelijk en stedelijk gebied, een programma voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied en het versterken van ecologische en ruimtelijke kwaliteit.

Daarnaast is een structuur vormgegeven om opgaven aan te pakken. Vanuit het portefeuillehoudersoverleg is een koplopersgroep ingericht. Hierin nemen deel: Anke van Extel-van Katwijk, Marinus Biemans, Fons d'Haens, Esther Langens-Brooimans, Gaby van de Waardenburg en Kees Marchal. Daarnaast is een ambtelijk overleg gestart.

In 2018 is ook een start gemaakt met het verbinden van andere partijen op de regionale opgave. Daarvoor zijn contacten gelegd met o.a. ZLTO, provincie, waterschappen, ODZOB en omliggende regio's. Deze partijen zullen aangehaakt worden aan de regionale structuur.

In 2018 is een Taskforce Transitie Landelijk Gebied ingesteld. Deze taskforce, met bestuurlijke en ambtelijke deelnemers van regio en Provincie, is in opdracht van het Regionaal Platform van start gegaan met een regionaal voorstel voor de warme sanering van de varkenshouderij. Dit in verband met de Rijksregeling die in 2019 voor varkenshouders wordt opengesteld om tot een warme sanering van de varkenshouderij te komen. De Taskforce is overgegaan in het Brabantbrede Bestuurlijk Overleg Transitie Landbouw.

De gebiedsdialog Brabant in het kader van de Nationale OmgevingsVisie (NOVI) is aangegrepen om het Rijk bij de opgaven van Zuidoost-Brabant te betrekken. In 2019 gaan we hiermee verder. De provinciale visie op mest is tijdens de ontwikkeldagen met de provincie besproken en wordt in 2019 aan de gemeenteraden aangeboden.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	0	0	1.630	-1.630
Personele kosten	0	0	91.571	-91.571
Programmakosten	0	50.000	2.517	47.483
Lasten	0	50.000	94.088	-44.088
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	-50.000	-94.088	-44.088

Organisatie regionaal netwerk

“Een succesvolle energieke samenwerking”

Binnen de Metropoolregio Eindhoven werken we samen met partners uit de triple helix en met maatschappelijke organisaties. Doordat we elkaar beter weten te vinden is ons bestuurlijk netwerk met de externe partners versterkt. De ambtelijke organisatie van de Metropoolregio Eindhoven organiseert de afstemming, ontmoeting en kennisdeling tussen de gemeenten en andere partijen.

Rol organisatie regionaal netwerk

Om ons netwerk goed te informeren en inspireren organiseren wij het Regionaal Platform, de raadsledenbijeenkomsten en de Raadstafel21. Deze staan in het teken van de onderwerpen uit de werkplaatsen. Daarnaast zal in 2018 de herijking van de samenwerking centraal staan. In 2017 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de samenwerking. Geconstateerd is dat de doelen, ambities en daarmee de verwachtingspatronen van de deelnemende gemeenten uiteen lopen. De gemeenten hebben vervolgens wel het belang uitgesproken van samenwerken op regionale schaal. In 2018 gaan we verder in gesprek en dialoog met en tussen de gemeenten over de inhoudelijke doelstellingen en ambities van de Metropoolregio Eindhoven om te komen tot een nieuwe Regionale Agenda.

Acties en resultaten

- Eind 2017 is een proces gestart tot herijking van de bestuurlijke samenwerking: Update Metropoolregio 2.0. De eerste stap is het opnieuw koersbepalen op de gezamenlijke ambitie, het doel van de samenwerking en de inhoudelijke thema's. De vervolgstap van verdieping en uitwerking in een nieuwe Regionale Agenda zal worden gemaakt na de verkiezingen met de nieuwe raads- en collegeleden. Een stuurgroep met vertegenwoordigers uit de subregio's geeft sturing aan het proces. Uiterlijk in september 2018 zal de nieuwe Regionale Agenda ter besluitvorming worden voorgelegd aan alle gemeenteraden.
- We organiseren bijeenkomsten ter inspiratie, afstemming en netwerk voor onze gemeenten:
 - Regionaal Platform (voor burgemeesters en wethouders);
 - Raadsledenbijeenkomsten;
 - Bijeenkomsten voor de Raadstafel21Indien gewenst bezoeken wij de gemeenteraden.
- Wij organiseren afstemming in het Bestuurlijk Overleg Basics (Basics Beraad). Dit overleg kan een rol vervullen in de voorbereidingen op het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) met de minister. Het is derhalve geen structureel overleg, maar wordt georganiseerd wanneer de voorbereiding van het MIRT daarom vraagt.
- We stemmen periodiek af met bestuursambtenaren, gemeentesecretarissen, griffiers en communicatieadviseurs van de regiogemeenten, om hen mee te nemen in de actuele ontwikkelingen.
- We worden lid van de Vereniging Deltametropool. We pakken hierin ruimtelijk-economische vraagstukken op, vanuit de drie economische kernregio's. De Vereniging Deltametropool agendeert vernieuwende onderwerpen en is een platform voor het aanjagen van de discussie over de toekomstige Nederlandse metropool. In de vereniging komen het bedrijfsleven, publieke belangengroepen, onderzoeksinstituten en overheden samen. Onze deelname sluit aan bij de nieuwe realiteit dat het economisch zwaartepunt van Nederland niet meer bestaat uit één Randstad, maar uit drie economische kernzones.
- Tevens worden we lid van de landelijke kennis- en netwerkorganisatie voor steden en regio's Platform31. Dit is een netwerk van gemeenten, corporaties, onderwijsinstellingen,

maatschappelijke organisaties en marktpartijen. Wij nemen actief deel aan bijeenkomsten, brengen kennis in en halen kennis op.

- We stellen een begroting, bestuursrapportage, jaarrekening en werkprogramma op.

Realisatie

Proces Update Metropoolregio Eindhoven

- In 2018 hebben de deelnemende gemeenten het concept-Samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven voorbereid. De Metropoolregio Eindhoven heeft dit proces begeleid en gefaciliteerd. Het was een intensief proces, dat heeft geleid tot een stevige verbetering van de bestuurlijke samenwerking van 21 gemeenten.
- Op 12 december 2018 heeft het Algemeen Bestuur het concept-Samenwerkingsakkoord 2019-2022 vrijgegeven aan de 21 gemeenten met het verzoek voor 1 maart 2019 zienswijzen kenbaar te maken. Indien de zienswijzen daar aanleiding toe geven wordt het Samenwerkingsakkoord nog aangepast. Op 27 maart 2019 zal het Algemeen Bestuur worden voorgesteld het concept-Samenwerkingsakkoord 2019-2022 vast te stellen en gaan we aan de slag met de uitvoering.
- Omdat een andere focus is aangebracht voor de inhoudelijke thema's, waarop wordt samengewerkt zijn de taken van de Werkplaatsen Strategie Ruimte, Wonen, Arbeidsmarkt, Bedrijventerreinen en Detailhandel Metropoolregio Eindhoven overgedragen. Deze werkplaatsen zijn vervolgens gestopt met de uitvoering van het Werkprogramma 2018.

Netwerkorganisatie / kennisplatform en Planning en Control cyclus

- We hebben goed bezochte bijeenkomsten voor onze gemeenten georganiseerd, die in het teken stonden van inspireren, afstemmen en netwerken:
 - Regionaal Platform (voor collegeleden);
 - Raadsledenbijeenkomsten;
 - Bijeenkomsten voor de Raadstafel21.
 Indien gewenst hebben wij de gemeenteraden bezocht.
- We zorgen daarnaast voor periodiek afstemming met de bestuursambtenaren, gemeentesecretarissen, raadsgriffiers en communicatieadviseurs van de regiogemeenten om hen mee te nemen in de actuele ontwikkelingen.
- We stellen ieder jaar een Begroting, Werkprogramma, Bestuursrapportages en een Jaarrekening op.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	8.963	8.516	8.271	245
Personele kosten	486.027	458.597	440.251	18.346
Programmakosten	192.647	192.647	158.226	34.421
Lasten	678.675	651.245	598.478	52.767
Baten	2.849.995	2.849.995	2.854.115	4.120
Saldo	2.171.321	2.198.751	2.255.637	56.887

Oud SRE

*Afbouw niet structurele regionale opgave Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE)
Overdracht gesloten stortplaats en verdere ontwikkeling Landgoed Gulbergen*

Acties en resultaten

Oud SRE

Binnen de Metropoolregio Eindhoven vindt de afwikkeling plaats van oud SRE activiteiten welke in het door de Regioraad vastgestelde Transformatieplan SRE niet als structurele regionale opgave zijn benoemd. In 2018 betreft dit nog slechts de afwikkeling van claims van Attero over de minderlevering brandbaar restafval over de periode 2015-januari 2017.

Voorziening Gulbergen

Het op een milieutechnisch verantwoorde wijze overdragen van de gesloten stortplaats aan de provincie.

De ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geledingen, duurzame uitstraling, passend binnen de Brainport-ambitie van de regio.

- Zorgdragen pre-nazorg, opstellen nazorgplan en overdracht stortplaats aan de provincie.
- Aankoop gronden en in erfpacht uitgeven binnen het plangebied van het landgoed.
- Proces begeleiden naar een goedgekeurd bestemmingsplan Gulbergen binnen de gemeentegrenzen van Nuenen en Geldrop-Mierlo.
- Realiseren van een duurzame ontsluiting van het Landgoed Gulbergen.
- Beoordeling en goedkeuring investeringen vanuit ontwikkelaar Attero.
- Beheer en aanwending voorziening Gulbergen ten behoeve van stortplaats en landgoed.
- Faciliteren adviescommissie Gulbergen en Bestuurlijk Overleg.

Realisatie

Oud SRE

Het geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over het jaar 2015 loopt nog steeds. In tegenstelling tot het oordeel in de arbitrage over de jaren 2011 tot en met 2014, heeft het NAI nu geoordeeld dat de gewesten wel verplicht zijn om aan Attero een compensatie te betalen voor de minderlevering. Partijen hebben de opdracht gekregen om met elkaar in gesprek te gaan over de bepaling van de hoogte van het bedrag.

Attero heeft ook voor de periode 2016-januari 2017 een claim ingediend van ruim € 2,5 miljoen. Ook in deze wordt een arbitrageprocedure verwacht.

Voorziening Gulbergen

Besluiten Algemeen Bestuur op advies Adviescommissie Gulbergen

- Instemmen met de Eindafrekening 2017 en Begroting 2018 van de BMG.
- Instemmen met de financiële verantwoording Beheerskosten Prenazorg 2017 en Begroting 2018.
- Instemmen met bemensing (nieuwe) leden Adviescommissie Gulbergen
- Instemmen met Ontwikkelvisie voor het Landgoed Gulbergen
- Instemmen met bemensen van een stuurgroep ter begeleiding vervolgtraject Ontwikkelvisie, welke is samengesteld uit 5 bestuurders van: Attero, Nuenen en Geldrop-Mierlo als grondgebiedgemeenten en Eindhoven en Helmond namens Metropoolregio Eindhoven.
- Instemmen met Quality Review op het dossier Gulbergen door adviesbureau Friso Advies.
- Vaststelling Jaarrekening Voorziening Gulbergen 2017 als onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening Metropoolregio Eindhoven 2017

Bestemmingsplan

- Voorbereiding bestemmingsplantraject onderdoorgang spoor (Nuenen en Geldrop-Mierlo) is in gang gezet.
- Hoewel er nog geen formeel bestemmingsplantraject is ingezet voor realisatie van de Ontwikkelvisie voor het Landgoed heeft Attero de gesprekken met de grondgebiedgemeenten gestart om zicht te krijgen op de ruimtelijke aspecten van de plannen. Uit het overleg met Team Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Nuenen is naar voren dat een goede landschappelijke inpassing een vereiste is. Inmiddels zijn er door Attero stappen gezet om te komen tot het opstellen van een landschapsplan.

Plannen Beheermaatschappij Gulbergen (BMG)

- Met de vaststelling van de Ontwikkelvisie voor het Landgoed zijn de uitgangspunten bekend voor de 'Ontwikkeling Landgoed Gulbergen' in brede zin en in het bijzonder ten aanzien van 'Duurzaamheid en Ecologie', 'Ontwikkeling Leisure Concept', de 'Economische Ontwikkeling' en het vervolgproces. Alvorens tot realisatie kan worden overgegaan zullen een aantal randvoorwaarden nog nader moeten ingevuld. Hierbij staan centraal de toekomstige Governance van het Landgoed en de effecten van de Nazorg van de stortplaats op de ontwikkelingsmogelijkheden voor het Landgoed.
- Na instemming door het Dagelijks Bestuur met voorkeursalternatief B als beste oplossing voor de ondertunneling is het nader onderzoekstraject door Movares/ProRail weer opgestart en heeft een update van het plan van aanpak plaatsgevonden. Voor de bestemmingsplanmatige inpassing heeft Movares met de grondgebiedgemeenten inmiddels het vervolgtraject gestart. Daarnaast wordt met de Gasunie gekeken hoe een verlegging van gasbuizen kan worden geeffectueerd.

Nazorgplan Stortplaats Gulbergen

- Officieel is de stortplaats nog niet gesloten en de nazorg is niet overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant (zoals wettelijk is bepaald). Dit proces loopt al vele jaren. De provincie wil zekerheden omtrent de risico's van nazorg, alvorens verantwoordelijkheid te nemen. Uiteindelijk zal de regio een afkoopsom voor de nazorg moeten betalen aan de provincie (doelvermogen).
Inmiddels is een definitief concept nazorgplan bij de provincie ingediend en vormt voor de Provincie de basis voor het uitvoeren van de Eindinspectie alvorens tot vaststelling kan worden overgegaan. Inmiddels is met de provincie en Attero de planning besproken en aangepast. Sluiting is voorzien in de loop van 2020.
De definitieve aanslag voor het doelvermogen zal daarop aansluitend volgen.
Belangrijk element hierbij is de te hanteren rekenrente. Momenteel is een herziening van de huidige rekenrente van 5,06% onderwerp van discussie met de provincie.
- Onderzoek door SGS-Intron en Tauw naar verlenging levensduur (was 50 jaar) van Hydrostab i.s.m. stortplaats Vlagheide is afgerond. Conclusie van het rapport is een levensduurverwachting van langer dan 100 jaar. De Algemene Kamer Stortbesluit (AKS) heeft het rapport beoordeeld en komt met toepassing van een onzekerheidsmarge van 25 jaar op een verwachte levensduur van 75 jaar voor de bovenafdichting met hydrostab. Dit advies van AKS is door de provincie Noord Brabant overgenomen, hetgeen een gunstig effect oplevert voor de hoogte van het doelvermogen.

Beleggingen

- Ook in 2018 heeft verlenging van de deposito Gulbergen bij nazorgfonds conform voorstel provincie Noord Brabant plaatsgevonden. De omvang van het deposito bedraagt ultimo 2018 ongeveer € 33,9 mln. In het begin van 2018 heeft een onttrekking van € 2,5 mln. uit het Nazorgfonds plaats gevonden teneinde de verplichtingen in het kader van Pre-Nazorg stortplaats en beheer en ontwikkeling Landgoed Gulbergen tot eind 2019 te kunnen nakomen.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet Oud SRE	0	0	0	0
Personele kosten	0	0	0	0
Programmakosten Oud SRE	0	91.414	91.446	-32
Programmakosten Gulbergen	165.000	165.000	70.622	94.378
Lasten	165.000	256.414	162.068	-32
Baten Oud SRE	0	0	615.725	615.725
Baten Gulbergen	165.000	165.000	70.622	-94.378
Baten	165.000	165.000	686.347	521.347
Saldo	0	-91.414	524.279	615.693

REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM EINDHOVEN

“Geheugen van de regio”

Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) heeft enerzijds een wettelijke taak met betrekking tot de archiefzorg en is anderzijds het geheugen en de identiteit van de regio. De formele doelstelling ligt verankerd in de Archiefwet 1995: het RHCE fungeert als openbare archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.

Rol regio

Het RHCE voert op verzoek van de gemeenten een deel uit van de bij de gemeenten berustende wettelijke taken, o.m. aangaande het beheer van de overgebrachte archieven van overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant (m.u.v. gemeente Gemert-Bakel); daarnaast is het RHCE belast met het toezicht op de archiefzorg en -vorming door de gemeenten (inspectie en advies);. Voorwaarden daarvoor zijn:

- archiefopslag dat voldoet aan wettelijke normen en regelgeving;
- voldoende raadpleegbaarheid van het archiefbestand;
- een collectie die correspondeert met de regionale identiteit;
- een documentaire informatiehuishouding die voldoet aan de wettelijke normen en regelgeving en documenten die voldoen aan de vereisten van een archiefdocument
- inventarissen en indexen volgens overeengekomen normen (ontsluiting en publieksvoorzieningen).

Realisatie

Begin 2018 liet extern onderzoek naar het RHCE zien dat diverse problemen dienden te worden opgelost. Het bestuur van het RHCE heeft bij de organisatie ingegrepen en diverse maatregelen getroffen. Dat heeft geleid tot het volgende:

- Alle wettelijke taken worden verricht. Het jaar 2017 liet een begrotingsoverschrijding zien, de jaarrekening 2018 kent een klein overschot. Er werden achterstanden bij de overbrenging geconstateerd; inmiddels zijn alle analoge archiefbescheiden overgebracht. De communicatie was gebrekkig; momenteel hebben de gemeenten een vaste contactpersoon, zijn er nieuwsbrieven, (thema)bijeenkomsten, periodieke overleggen per gemeente, etc. Ook kunnen, anders dan in begin 2018, gemeenten alle digitale archiefbescheiden overbrengen.
- De balans tussen taken t.b.v. gemeenten enerzijds en taken op gebied van cultuurbeheer & erfgoed anderzijds is verbeterd; de meeste middelen zijn ingezet voor taken t.b.v. gemeenten, wat een krimp betekent m.b.t. cultuurbeheer & erfgoed. Inmiddels is er, mede t.b.v. de begrotingsvoorbereiding 2020 zicht op wat diensten en producten zijn, inclusief kosten daarvan.
- Sinds oktober 2018 heeft het RHCE een voorziening die voor de komende 2 tot 5 jaar voldoet om digitale archiefbescheiden over te brengen en raadpleegbaar te hebben. Daarmee kan voldaan worden aan het nakomen van de wettelijke verplichting om ook digitale archiefbestanden over te brengen.
- Het bezoek aan de studiezaal is enigszins afgenomen, de omvang van digitale aanvragen en raadpleging is daarentegen toegenomen. Het betreft een ook landelijke trend.
- Het ziekteverzuim van gemiddeld ca. 12% begin 2018 is teruggebracht naar gemiddeld 0% eind 2018. In verband met de ontwikkelingen die de organisatie meemaakt zijn enkele vrijgevallen vacatures niet vervuld. In het verslagjaar zijn meer dan aanvankelijk geraamde kosten gemaakt (rechtskundige bijstand) vanwege het vertrek van enkele personeelsleden.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet RHCE	25.713	25.713	25.127	586
Personele kosten	1.338.224	1.338.224	1.319.033	19.191
Programmakosten	722.451	722.451	657.636	64.815
Lasten	2.060.675	2.060.675	1.976.669	84.006
Baten	2.939.829	2.939.829	3.011.498	71.668
Saldo	879.154	879.154	1.034.829	155.674

Overhead

Aangaande de bedrijfsprocessen dient het volgende te worden bereikt:

- efficiënt en effectief regelen van de bedrijfsvoering;
- flexibiliteit in de organisatie en de uitvoering;
- borgen van kwaliteit dienstverlening aan gemeenten, burgers en instellingen.

Doel programma

Om de kosten van overhead inzichtelijk en transparant te hebben worden deze conform de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord op een afzonderlijk programma. Hierbij dient de Notitie Overhead als uitgangspunt.

De organisatie Metropoolregio Eindhoven bestaat uit twee diensten, de netwerkorganisatie Metropoolregio Eindhoven en het RHCE. Eerstgenoemde is een kleine organisatie met een grote flexibiliteit waarbij de bedrijfsvoering zo ingericht dient te zijn dat deze in overeenstemming is met de taken en schaal van de dienst.

Het RHCE daarentegen moet worden gezien als een uitvoeringsorganisatie waarbij steeds verder voortschrijdende automatisering, informatisering en digitalisering een grote rol speelt.

Acties en resultaten

Voor zowel de diensten Metropoolregio Eindhoven als het RHCE wordt in 2018 in samenspraak met de deelnemende gemeenten bekeken welke taken op diverse thema's worden uitgevoerd (Metropoolregio Eindhoven: samenwerkingsakkoord, RHCE: aangepast bedrijfsplan). Finale besluitvorming hierover vindt plaats in 2019. Voor het jaar 2018 is er dan ook voor gekozen de huidige invulling van de bedrijfsvoeringstaken te handhaven. De nadruk zal liggen op het daar waar mogelijk verder integreren en/of koppelen van externe applicaties in het huidige ICT omgeving, waarbij het uitgangspunt is dat de uniformiteit tussen de twee diensten voorop staat (HRM ziekmelding, onkostendeclaraties, postregistratie en archivering).

Binnen het programma wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende kostensoorten:

- Directe loonkosten van directie en ondersteuning
- Indirecte loonkosten
- Kosten huisvesting
- Kosten automatisering
- Algemene Kosten
- Bureaukosten

Realisatie

- De kosten van Overhead bestaan uit personeel en organisatie, financiën en huisvesting. De taken zijn uitgevoerd conform vastgesteld beleid.
- Personeelskosten binnen het programma Overhead betreffen de secretaris/directeur, controller, cluster Financiën, P&O, ICT en secretariële ondersteuning. De kosten van personeel in het primaire proces zijn rechtstreeks doorberekend aan het betreffende deelprogramma.
- Onderhoud aan het gebouw is uitgevoerd conform planning.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2018 2e wijziging	Realisatie 2018	Saldo
Ureninzet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Personele kosten	780.438	780.438	708.098	72.341
Programmakosten	1.368.595	1.297.181	1.429.114	-131.933
Lasten	2.149.033	2.077.619	2.137.212	-59.592
Baten	10.500	30.500	48.288	17.788
Saldo	-2.138.533	-2.047.119	-2.088.924	-41.804

PARAGRAFEN

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Paragrafen

Inleiding

In dit hoofdstuk worden een aantal aspecten van de financiële huishouding belicht. Het betreft de paragrafen:

- weerstandsvermogen en risicomanagement
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- onderhoud kapitaalgoederen
- rechtmatigheid

Weerstandsvermogen en risicomanagement

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven

Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2018 de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven vastgesteld. In de nota is vastgesteld wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's bij de jaarrekening opnieuw in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Geconcludeerd kan worden dat de benodigde weerstandscapaciteit voor beide diensten aanwezig is om de risico's af te dekken.

Vermogenspositie

De totale organisatie Metropoolregio Eindhoven (Metropoolregio Eindhoven, Regionaal Historisch Centrum en Voorziening Gulbergen) realiseert volgens de Begroting 2018 na tweede wijziging een omzet van € 14,3 miljoen. Deze baten zijn volgens de Notitie Algemene Reserve (vastgesteld Algemeen Bestuur 1 november 2017) bepalend voor de berekening van de hoogte van de Algemene Reserve.

Metropoolregio Eindhoven

De baten welke in de Begroting 2018 na tweede wijziging zijn toe te wijzen aan de Metropoolregio Eindhoven bedragen € 11,3 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 600.000 en € 1.200.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2018 bedraagt € 880.620, vanuit de risicoanalyse zijn risico's benoemd voor € 850.000.

Regionaal Historisch Centrum (RHCE)

De baten welke in de Begroting 2018 na tweede wijziging zijn toe te wijzen aan het RHCE bedragen € 3 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 150.000 en € 300.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2018 bedraagt € 299.949, vanuit de risicoanalyse zijn risico's benoemd voor € 285.000.

Voorziening Gulbergen

Het weerstandsvermogen van de Voorziening Gulbergen wordt begrensd door de in de Voorziening Gulbergen aanwezige middelen. Het beheer en de exploitatie van het Landgoed Gulbergen is geheel voor rekening en risico van Attero BV. Tot op heden is er met de Provincie Noord-Brabant echter nog geen overeenstemming over de inhoud van het nazorgplan en de financiële vertaling naar het doelvermogen. Dit houdt in dat de kosten van pre-nazorg voor rekening blijven komen van de Provincie Noord-Brabant.

de Metropoolregio Eindhoven. Deze kosten zijn tot en met 2019 gedekt in de voorziening Gulbergen. Het uitblijven van bestuurlijke overeenstemming kan op termijn leiden tot uitputting van middelen in relatie tot de ontwikkeling van het landgoed.

Fiscale positie

Als gevolg van de invoering van vennootschapsbelasting voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen en sterk gewijzigde organisatieactiviteiten, heeft de Metropoolregio Eindhoven begin 2017 door een extern fiscaal specialist een nulmeting laten uitvoeren aangaande de fiscale positie van de concernorganisatie. Hierbij is niet alleen de vennootschapsbelasting betrokken maar ook de BTW en loonbelasting. De resultaten zijn met de Belastingdienst gedeeld, op dit moment vindt afstemmingsoverleg plaats. Om verjaring te voorkomen heeft de Belastingdienst over het jaar 2013 een naheffingsaanslag BTW opgelegd.

Los van bovenstaande is de Metropoolregio Eindhoven in de jaarlijkse steekproef Grote Ondernemingen van de Belastingdienst gevallen. Dit resulteert in een nog uit te voeren boekenonderzoek over 2017 met betrekking tot de BTW en loonheffingen. Dit onderzoek vindt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2019 plaats.

Subsidie verstrekking

In het kader van subsidieverstrekking door het Stimuleringsfonds loopt er een juridisch geschil met een derde partij, zijnde geen subsidient. Op publiekrechtelijke basis is deze zaak al in het voordeel van de Metropoolregio Eindhoven beslecht. De betrokken partijen zijn het Rijk de Provincie en de Metropoolregio Eindhoven. De landsadvocaat is ingeschakeld, waarbij in eerste instantie de kosten van juridische bijstand voor 25 procent voor onze rekening komen.

Verwijzend naar de publiekrechtelijke uitspraak schatten wij een succesvolle claim door de tegenpartij niet hoog in.

Werkkapitaal

Het werkkapitaal voor de diverse werkplaatsen is in 2018 onttrokken aan de bestemmingsreserve Fysiek Domein. Ook in de opzet van het nieuwe werkprogramma 2019 en het nieuwe samenwerkingsakkoord wordt hier nog van uitgegaan. De middelen in deze reserve zijn echter niet onbeperkt waardoor het risico bestaat dat bij gelijkblijvende taken er geen werkkapitaal meer beschikbaar is. Bij het werkprogramma 2020 zal getracht worden hier een oplossing voor te vinden.

Voorziening Reorganisatie SRE

Frictiekosten volgend uit de transformatie van het SRE naar de Metropoolregio Eindhoven zijn gedekt binnen de voorziening Reorganisatie SRE. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening wordt uitgegaan van een jaarlijkse afbouw boventallig personeel van 20%. In 2018 is volledige afbouw gerealiseerd. Het risico van het niet realiseren van de afbouw is hiermee afgewend. Ultimo 2017 was dit nog gecalculeerd op € 96.000. Alle toekomstige verplichtingen samenhangende met de transformatie zijn nu binnen de voorziening gedekt.

Financiële kengetallen

Als gevolg van een wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient vanaf begrotingsjaar 2018 de begroting en het jaarverslag een aantal verplichte financiële kengetallen te bevatten. De kengetallen zijn afgeleiden van bestaande informatie en genereren geen 'nieuwe' informatie. De kengetallen moeten het bestuur wel gemakkelijker maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de onderstaande kengetallen vergeleken moeten worden.

De voorgeschreven kengetallen zijn:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de Metropoolregio Eindhoven ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan

bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Tevens zijn in het BBV kengetallen voorgeschreven voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteiten. Deze kengetallen zijn met name van belang voor gemeenten. Beide kengetallen zijn niet van toepassing voor de Metropoolregio Eindhoven en zijn derhalve niet uitgewerkt.

De kengetallen laten het volgende beeld zien:

Financiële kengetallen		
Kengetallen:	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Netto schuldquote	-80%	-63%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-73%	-57%
Solvabiliteitsratio	14%	20%
Structurele exploitatieruimte	-3%	1%
Grondexploitatie	N.v.t.	N.v.t.
Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting:

De netto schuldquote van de Metropoolregio Eindhoven bedroeg ultimo 2018 negatief 63% (begroot negatief 80%). De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedroeg ultimo 2018 negatief 57% (begroot negatief 73%). Hieruit kan worden geconcludeerd dat de vorderingen de schulden per saldo ruimschoots overtreffen.

De solvabiliteitsratio bedroeg 20% ten opzichte van 14% begroot. De positieve ontwikkeling van de solvabiliteitsratio wordt primair veroorzaakt door het rekeningresultaat 2018. Op grond van de solvabiliteitsratio kan worden geconcludeerd dat de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte is volgens de bovenstaande berekeningen nauwelijks aanwezig. De structurele baten zijn in overeenstemming met de structurele lasten. Dit wil zeggen dat de Metropoolregio Eindhoven niet of nauwelijks in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

Op basis van de bovenstaande financiële kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie weinig tot geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

Financiering

Inleiding

In de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de Wet Schatkistbankieren zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden.

De treasuryfunctie wordt daarbij door de wet als volgt gedefinieerd: "het sturen en beheersen van-, het verantwoorden over-, het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's". In de wet worden voorschriften, richtlijnen en normeringen genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Zowel bij de begroting als bij de jaarrekening dient de Metropoolregio Eindhoven een paragraaf Financiering op te nemen. In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze in 2018 uitvoering is gegeven aan de treasuryfunctie.

Kasgeldlimiet

Volgens de Wet Fido is de Metropoolregio Eindhoven verplicht te rapporteren over de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet, uitgedrukt in een percentage (8,2%) van het totaal van de uitgaven, bepaalt het bedrag wat de Metropoolregio Eindhoven maximaal kort mag lenen. Op basis van de jaarrekening 2018 zou de kasgeldlimiet € 1,2 miljoen bedragen, echter omdat er geen behoefte is om gelden aan te trekken, wordt hier geen risico gelopen.

Renterisico

Ook geeft de Wet Fido aan dat er inzicht moet worden gegeven in het renterisico voor de komende 4 jaren. Het renterisico ontstaat bij het aflopen van leningen. Eventueel nieuw af te sluiten leningen kunnen gepaard gaan met hogere rentekosten.

De Metropoolregio Eindhoven heeft een annuïteitenlening lopen bij de BNG voor de financiering nieuwbouw Regionaal Historisch Centrum. De looptijd van de lening is afgestemd op de looptijd van het activum. De lening bedroeg oorspronkelijk € 7.079.000 en heeft een looptijd van 40 jaar. Het huidige rentepercentage bedraagt 2,35%. De hoogte van de lening per 31 december 2018 bedraagt € 5,2 miljoen.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het totaal van de uitgaven. Voor de Metropoolregio Eindhoven is dit ruim € 2,9 miljoen op basis van de jaarrekening 2018. Het renterisico op de vaste schuld is de komende 4 jaar nihil.

Treasurybeheer

De administratieve organisatie en de uitvoering vinden plaats binnen de kaders van de Wet Fido, Ruddo en de wet Schatkistbankieren.

Het beleid is gericht op een verantwoord beheer van de middelen, waarbij risico's zoveel mogelijk worden uitgesloten en de kosten zo laag mogelijk worden gehouden.

De invoering van schatkistbankieren bepaalt de uitvoering van de Treasury. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden verplicht aangehouden bij het Ministerie van Financiën.

Per 31 december 2018 bedraagt de totale portefeuille € 14,2 miljoen, waarvan ruim € 11 miljoen wordt aangehouden in liquide vorm bij het Ministerie van Financiën en € 1,6 miljoen in de vorm van een perpetuele obligatie ING.

De marktwaarde per 31-12-2018 van de perpetuele obligatie bedraagt ruim € 1,7 miljoen. Dit betekent een ongerealiseerd resultaat per verslagdatum van ruim € 100.000.

In 2018 is geen renteresultaat behaald. Over de middelen aangehouden in de schatkist wordt geen rente vergoed.

Binnen de wet schatkistbankieren kunnen onder bepaalde voorwaarden middelen worden uitgeleend aan andere decentrale overheden (het zogenaamde onderling lenen). Van deze mogelijkheid heeft de Metropoolregio Eindhoven in 2018 geen gebruik gemaakt.

Crowe

Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 261 1111
www.crowe-toespraak.nl

Voorziening Gulbergen

De middelen in de Voorziening Gulbergen worden aangehouden bij de huisbankier en vallen niet onder de Wet Schatkistbankieren. In het kader van het doelvermogen is aan de provincie Noord Brabant bij vooruitbetaling reeds een bedrag van nominaal € 25,7 miljoen voldaan. De huidige waarde van deze portefeuille bij de provincie bedraagt ultimo 2018 € 33,9 miljoen.

Bedrijfsvoering

Algemeen

Goed bestuur

De Metropoolregio Eindhoven heeft een governance toets uitgevoerd op basis van de Code goed openbaar bestuur. Deze code is ontwikkeld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en geeft richtlijnen voor besturen van alle organisaties in het hart van de overheid. Het gaat om codes voor de volgende aspecten: Openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Deze toets heeft geen aanleiding gegeven tot aanpassingen.

Inwerkingtreding verordeningen en beleidsregel

De vier gemeenschappelijke regelingen GGD Brabant Zuidoost, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en de Metropoolregio Eindhoven hebben in de beleidsnotitie Kaders P&C documenten, deel 2 een aantal financiële verordeningen en beleidsregels geharmoniseerd. Na vaststelling in het Algemeen Bestuur op 1 november 2017 zijn per 1 januari 2018 van kracht geworden:

- Treasurystatuut
- Financiële verordening
- Controleverordening
- Beleidsregel reserves en voorzieningen

Metropoolregio Eindhoven

De organisatie Metropoolregio Eindhoven is een organisatie met een grote flexibiliteit met betrekking tot de bedrijfsvoering. Aan de hand van het Informatiebeleidsplan wordt continu gewerkt aan de verdere optimalisering zodat er overeenstemming is tussen taken en schaal. Zaken welke in 2018 zijn opgepakt en afgerond:

- Optimalisatie gebruik financieel systeem Afas.
- Afronding inrichting digitaal declaratieportal (in gebruik per februari 2019)
- Afronding Europees aanbestedingstraject ICT dienstverlening, inclusief migratie netwerk omgeving van oude leverancier naar nieuwe leverancier.
- Afronding aanbestedingstraject accountantsdiensten.
- Vaststellen Nota weerstandsvermogen en risicomanagement.
- Implementatie DI systeem in Afas.
- Intensiveren samenwerking vier gemeenschappelijke regelingen GGD, Metropoolregio Eindhoven, ODZOB en Veiligheidsregio.
- Uitwerking fiscale nulmeting VPB, BTW en loonheffing en afstemming met de Belastingdienst.
- Voorbereiding fiscaal boekenonderzoek 2017 BTW en loonheffing.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

2018 is het jaar van heroriëntatie voor het RHCe. Om zaken zowel organisatorisch als financieel weer op de rit te krijgen is in januari 2018 een directeur a.i. benoemd. Als gevolg van het

toegepaste budgetbeheer, het intern herschikken van taken, alsmede het beëindigen van diverse niet tot de wettelijke taak behorende werkzaamheden en van diverse inhuurcontracten heeft dit geleid tot meer grip is op de financiën. Voor wat betreft taken en positionering van de organisatie in de toekomst worden op dit moment diverse scenario's uitgewerkt.

Voorziening Gulbergen

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven heeft het beheer en de beschikkingmacht over de gelden in het kader van de verkoop van de aandelen van NV Razob overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Daartoe is de "Adviescommissie Gulbergen" ingesteld. Deze commissie adviseert het Dagelijks Bestuur over de onttrekking aan de beschikbare middelen en de wijze van beheren van deze gelden.

In het rapport "Organisatie van het beheer van de Voorziening Razob" is de organisatie van het beheer vastgelegd. Voor de ambtelijke ondersteuning van de Adviescommissie is een beleidsmatig en een financieel adviseur voorziening Gulbergen aangewezen.

Verbonden partijen

Brainport Development NV

Brainport Development NV is een vennootschap met Triple Helix-aandeelhouders, waarbij het overheidsaandeel 50 procent is.

Brainport Development is gericht op het structureel verankeren van de Brainport Next Generation-strategie.

Gelet op de regionale opgave van Brainport Development wordt de financiering verkregen via een inwonerbijdrage en treedt de Metropoolregio Eindhoven op als enige subsidiënt en vervult zij de rol als regionale betaalautoriteit

De vier gemeenten (Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven) die ook in het aandelenkapitaal van Brainport Development NV deelnemen, worden op grond van de gemeenschappelijke regeling een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang.

Er zijn voor de Metropoolregio Eindhoven een aantal instrumenten voor de beïnvloeding van en de sturing op Brainport Development:

- Aan de voorkant, als het gaat om het programma en de aard van de activiteiten. Dit gebeurt in het thema Economie door de afgesproken consultatie over het jaarplan. Daarnaast is de Metropoolregio Eindhoven vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Brainport en heeft een formele rol als aandeelhouder.
- Bij de financiering, waarbij het gaat om de omvang van de uit te voeren activiteiten in relatie tot het budget. Op 29 juni 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven ingestemd met een nieuwe financiering voor de periode 2017-2020.

Gegevens deelneming	
Belang MRE in verbonden partij begin begrotingsjaar	1.539 aandelen van nominaal € 453,78
Belang MRE in verbonden partij eind begrotingsjaar	1.539 aandelen van nominaal € 453,78
Financiële gegevens Brainport Development NV	
Eigen vermogen 1-1-2018	€ 3.223.000
Eigen vermogen 31-12-2018	€ 3.258.000 (o.b.v. concept cijfers 2018)
Vreemd vermogen 1-1-2018	€ 3.073.000
Vreemd vermogen 31-12-2018	€ 3.177.000 (o.b.v. concept cijfers 2018)
Financieel resultaat 2018	€ 35.000 (o.b.v. concept cijfers 2018)

Breedband Regio Eindhoven B.V.

Op initiatief van het Regionaal Breedband Consortium Zuidoost-Brabant (RBC), bestaande uit circa 20 maatschappelijke organisaties en enkele bedrijven, is een breedbandring (glasvezelinfrastructuur) in Eindhoven, met uitlopers naar Geldrop-Mierlo, Veldhoven en Helmond gerealiseerd, waarop ook eigen vestigingen zijn aangesloten. Hiertoe zijn opgericht de Stichting Glasrijk en de exploitatiemaatschappij Breedband Regio Eindhoven BV.

De Metropoolregio Eindhoven, een van de "Founding Fathers", heeft een zetel in het Algemeen Bestuur van de Stichting Glasrijk en is aandeelhouder in de Breedband Regio Eindhoven BV tot maximaal 136.000 gewone aandelen van nominaal € 1,-.

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) volgt onderstaand een recap van (financiële) informatie van de deelneming in Breedband Regio Eindhoven B.V.

Gegevens deelneming	
Belang MRE in verbonden partij begin begrotingsjaar	129.200 aandelen van nominaal € 1,00
Belang MRE in verbonden partij eind begrotingsjaar	129.200 aandelen van nominaal € 1,00
Financiële gegevens Breedband Regio Eindhoven B.V.	
Eigen vermogen 1-1-2018	€ 4.286.000
Eigen vermogen 31-12-2018	Nog niet bekend
Vreemd vermogen 1-1-2018	€ 1.126.000
Vreemd vermogen 31-12-2018	Nog niet bekend
Financieel resultaat 2017	€ 78.500

Vereniging van Contractanten

De Vereniging van Contractanten (VvC) behartigt de gemeenschappelijke belangen van de Brabantse gewesten (en gemeenten) inzake de inzameling van huishoudelijk afval. De Metropoolregio Eindhoven is namens de 21 gemeenten lid van de VvC. De 21 gemeenten, de Metropoolregio Eindhoven en Attero hebben ieder individueel een overeenkomst gesloten inzake de regionale afvalverwerking op grond waarvan de gemeenten het eigendom van (onder andere) het huishoudelijk restafval overdragen aan Attero. Vervolgens heeft de Metropoolregio Eindhoven samen met de overige Brabantse gewesten Afvalsturing Brabant opgericht, waarmee vervolgens aanbestedings-overeenkomsten zijn gesloten voor de verwerking van huishoudelijk afval. Attero heeft als eigenaar van het afval deze overeenkomsten medeondertekend, waardoor het eigendom van het huishoudelijk afval is overgegaan op Afvalsturing Brabant. Zo lang het geschil over de minderlevering brandbaar restafval over de periode 2015-januari 2017 nog niet definitief is opgelost, wordt de vereniging in stand gehouden.

Grondbeleid

Voorziening Gulbergen

Om het Landgoed Gulbergen te kunnen realiseren, moeten de betreffende gronden in (blote) eigendom komen van de Metropoolregio Eindhoven. Contractueel worden de gronden in erfpacht gegeven aan Attero.

De betreffende gronden worden beschouwd als investeringen met een maatschappelijk nut. Momenteel rest nog een aan te kopen perceel waarvan de onderhandelingen nog niet zijn afgerond.

Onderhoud kapitaalgoederen

Gebouw Raiffeisenstraat 18 Eindhoven

Ten behoeve van het groot onderhoud aan het RHCE pand, locatie Raiffeisenstraat 18 te Eindhoven, is een Meerjaren Onderhouds Planning (MOP) opgesteld voor de periode 2014-2023. Op grond van dit plan wordt jaarlijks een bedrag van € 50.000 gestort in de voorziening groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden gedekt uit deze voorziening. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Rechtmatigheid

De eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen zijn als gevolg van calamiteiten aangescherpt. Dit geldt dus ook voor de Metropoolregio Eindhoven. De accountant dient in zijn controleverklaring een oordeel te geven over de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Ten aanzien van het aspect rechtmatigheid spelen het begrotingscriterium (passen de uitgaven binnen de geautoriseerde begroting?) en het voorwaardencriterium (in hoeverre wordt de externe en interne wet- en regelgeving opgevolgd?) een belangrijke rol. De reikwijdte van de accountantscontrole is vastgelegd in het controleprotocol.

Voorwaardencriterium

Voor de rechtmatigheidscontrole is de volgende regelgeving in het bijzonder relevant:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het treasurystatuut waarin de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de financiering zijn vastgelegd.
- Het inkoopbeleid van de Metropoolregio Eindhoven.

De naleving van de regelgeving wordt gemonitord middels verbijzonderde interne controle en de externe accountantscontrole. Uit deze controles blijken geen materiële rechtmatigheidsfouten.

Begrotingscriterium

De spelregels omtrent het begrotingscriterium zijn nader uitgewerkt in het controleprotocol. Hierin staat vermeld dat wanneer het gerealiseerde programmasaldo hoger is dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen per definitie sprake is van onrechtmatige uitgaven. Als algemene regel is in het controleprotocol opgenomen dat alle overschrijdingen die per begrotingsonderdeel per saldo 10% van het programmasaldo, met een ondergrens van € 50.000, te boven gaan gemeld worden.

Onderstaand is een recapitulatie opgenomen van de begrote versus gerealiseerde programmasaldi (exclusief mutaties in de reserves).

Programma	Saldo begroot	Saldo gerealiseerd	Verschil
Metropoolregio Eindhoven	873.932	1.164.448	290.516
Oud SRE	-91.414	524.279	615.693
RHCE	879.154	1.034.829	155.674
Algemene dekkingsmiddelen	0	-386.054	-386.054
Overhead	-2.047.119	-2.088.924	-41.804

Uit de recapitulatie blijkt dat er sprake is van een begrotingsoverschrijding op de programma's Algemene dekkingsmiddelen en Overhead.

De begrotingsoverschrijding op het programma Algemene dekkingsmiddelen houdt verband met de terugbetaling van middelen uit de bestemmingsreserves Fysiek Domein (€ 122.000 Woonwensenonderzoek) en Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven (€ 264.054) conform besluit Algemeen Bestuur van 12 december 2018.

Het programma Overhead van de concernorganisatie laat een nadeel zien van bijna € 42.000. Op personele kosten wordt een voordeel behaald van ruim € 72.000 wat veroorzaakt wordt door het niet invullen van vacatureruimte. De programmalasten laten een nadeel zien van bijna € 132.000. Dit nadeel is deels toe te rekenen aan de kosten van inhuur van de directeur a.i. RHCE. Conform advies/besluitvorming van de adviescommissie voor Financiën/AB worden deze kosten niet, zoals eerder besloten, gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve maar ten laste gebracht van de exploitatie. Daarnaast zijn enkele toekomstige arbeidsgerelateerde verplichtingen conform BBV ten laste van het resultaat 2018 gekomen.

Aan de batenkant wordt een voordeel behaald van € 18.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een incidenteel ontvangen uitkering van de verzekeringsmaatschappij van een schade uit 2017, niet geraamde externe redactionele bijdragen en hogere verhuuropbrengsten. Gelet op de bovenstaande toelichting kan worden geconcludeerd dat de begrotingsoverschrijding eerder onder de aandacht is gebracht van de adviescommissie voor Financiën en het Algemeen Bestuur.

Zoals bovenstaand beschreven zijn de begrotingsoverschrijdingen eerder onder de aandacht van het Algemeen Bestuur gebracht en hebben derhalve geen invloed op het accountantsoordeel.

PROGRAMMAJAARREKENING 2018

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Overzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2018			Begroting 2018 na 2e wijz.			Realisatie 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven									
Economie									
- Economie	156.085	0	-156.085	156.085	0	-156.085	157.197	0	-157.197
- Stimuleringsfonds	2.869.730	2.957.716	86.978	2.869.730	2.957.716	86.978	2.859.306	2.956.110	96.804
- Bijdrage Brainport Development NV	4.267.879	4.267.879	0	4.267.879	4.267.879	0	4.267.878	4.267.878	0
- Bijdrage Brainport Nationale Actieagenda	0	0	0	150.000	0	-150.000	150.000	0	-150.000
- Werkplaats Bedrijfsvoorzieningen en detailhandel	297.884	0	-297.884	176.684	0	-176.684	120.829	32.750	88.079
- Werkplaats Arbeidsmarkt	79.199	0	-79.199	512.530	433.320	-79.199	491.036	433.320	-57.716
Fysieke leefomgeving									
- Werkplaats Strategie ruimte	250.717	0	-250.717	226.217	0	-226.217	109.784	0	-109.784
- Werkplaats Mobiliteit en innovatie	471.154	126.800	-344.354	482.576	281.208	-201.368	424.361	281.208	-143.153
- Werkplaats Wonen	131.636	0	-131.636	111.636	0	-111.636	66.799	0	-66.799
- Energiecasualie	0	0	0	270.416	0	-270.416	321.136	0	-321.136
- Transitie Landelijk gebied	0	0	0	50.000	0	-50.000	91.888	0	-91.888
Bestuurlijke samenwerking	678.675	2.849.995	2.171.321	651.245	2.849.995	2.198.751	598.478	2.854.115	2.255.637
Oud SRE									
- Oud SRE	0	0	0	91.414	0	-91.414	91.446	615.725	524.279
- Voorziening Gulbergen	165.000	165.000	0	165.000	165.000	0	79.622	79.622	0
RHCE	2.060.675	2.939.829	879.154	2.060.675	2.939.829	879.154	1.976.669	3.011.490	1.034.821
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	386.054	0	-386.054
Overhead	2.149.833	10.500	-2.139.333	2.077.619	30.500	-2.047.119	2.137.212	48.289	-2.088.924
Hetting VPD	0	0	0	0	0	0	6.439	0	-6.439
Bedrag onvoorzien	13.662	0	-13.662	13.662	0	-13.662	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	13.492.319	13.317.719	-174.600	14.324.547	13.925.447	-399.100	14.329.367	14.571.514	242.148
Mutaties reserves									
Algemene reserve									
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0	0	58.000	58.000	0	50.000	50.000
- RHCE	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Fysiek Domein	0	174.600	174.600	0	59.100	59.100	0	181.100	181.100
Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport	0	0	0	0	150.000	150.000	0	150.000	150.000
Bestemmingsreserve Energiecasualie	0	0	0	0	140.000	140.000	0	140.000	140.000
Bestemmingsreserve Ontwikkeling Metropoolregio Eindhoven	0	0	0	0	0	0	0	264.054	264.054
Bestemmingsreserve personele kosten									
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0	0	0	0	4.797	0	-4.797
- RHCE	0	0	0	0	0	0	17.504	0	-17.504
Gerealiseerd resultaat	13.492.319	13.492.319	0	14.324.547	14.324.547	0	14.351.668	15.356.668	1.005.001
Specificatie saldo 2018									
Saldo saldo Metropoolregio Eindhoven									999.962
Saldo saldo RHCE									5.039
Gerealiseerd saldo van baten en lasten na mutaties reserves			0			0			1.005.001

Toelichting op het overzicht baten en lasten

Algemeen

In het "Overzicht van baten en lasten" zijn weergegeven de lasten, de baten en het saldo per programma, de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de algemene en bestemmingsreserves. Dit resulteert in het saldo van de lopende rekening, welke per vakdienst is vermeld.

Resultaat

Het resultaat over 2018 bedraagt € 1.005.001 positief en is als volgt opgebouwd:

Metropoolregio Eindhoven	€ 999.962
RHCE	€ 5.039
Voorziening Gulbergen	€ 0

Verschillen overzicht baten en lasten

Programma's	Verschil t.o.v. begroting 2018 na 2e wijziging		
	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven			
<i>Economie</i>			
- Economie	1.113	0	1.113
- Stimuleringsfonds	-1.431	1.606	174
- Bijdrage Brainport Development NV	-1	1	0
- Bijdrage Brainport Nationale Actieagenda	0	0	0
- Werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel	-56.075	-32.750	-88.825
- Werkplaats Arbeidsmarkt	-21.414	0	-21.414
<i>Fysieke leefomgeving</i>			
- Werkplaats Strategie ruimte	-116.434	0	-116.434
- Werkplaats Mobiliteit en innovatie	-58.216	0	-58.216
- Werkplaats Wonen	-44.837	0	-44.837
- Energietransitie	50.720	0	50.720
- Transitie Landelijk gebied	44.088	0	44.088
<i>Bestuurlijke samenwerking</i>	-52.767	-4.120	-56.887
Oud SRE			
- Oud SRE	32	-615.725	-615.693
- Voorziening Gulbergen	-94.378	94.378	0
RHCe	-84.006	-71.668	-155.674
Algemene dekkingsmiddelen	386.054	0	386.054
Overhead	59.593	-17.788	41.804
Heffing VPB	6.430	0	6.430
Bedrag onvoorzien	-13.652	0	-13.652
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	4.820	-646.067	-641.249
Mutaties reserves			
<i>Algemene reserve</i>			
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0
<i>Bestemmingsreserve Fysiek Domein</i>	0	-122.000	-122.000
<i>Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport</i>	0	0	0
<i>Bestemmingsreserve Energietransitie</i>	0	0	0
<i>Bestemmingsreserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven</i>	0	-264.054	-264.054
<i>Bestemmingsreserve personele kosten</i>			
- Metropoolregio Eindhoven	4.797	0	4.797
- RHCe	17.504	0	17.504
Gerealiseerd resultaat	27.121	-1.032.121	-1.005.001

Crowe

Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 264 8000
www.crowe-foen.nl

Toelichting op verschillen overzicht baten en lasten

Economie

Het onderdeel Economie bestaat uit de volgende werkplaatsen:

- Economie, inclusief Stimuleringsfonds en de bijdrage aan Brainport Development NV en de Brainport Nationale Actieagenda
- Bedrijventerreinen en detailhandel
- Arbeidsmarkt

Op Economie wordt een klein nadeel op personele kosten behaald van € 1.113. Op een totaalbedrag van ruim € 157.000 personele kosten kan gesteld worden dat deze in lijn lopen met hetgeen is opgenomen in de begroting.

De inwonerbijdrage Stimuleringsfonds is conform vastgestelde inwonerbijdrage in rekening gebracht en leidt niet tot afwijkingen. Lager toegerekende kosten programmamanagement (€ 1.431 voordeel) leiden tot een lagere onttrekking uit de voorziening (€ 1.606 nadeel) wat een minimaal tekort van € 174 veroorzaakt.

De inwonerbijdrage en specifieke bijdragen van de gemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best ten behoeve van Brainport Development NV zijn in conform begroting in rekening gebracht en doorbetaald aan Brainport.

In het kader van de Brainport Nationale Actieagenda heeft de Metropoolregio conform besluitvorming voor € 150.000 bijgedragen in de kosten. Deze middelen zijn onttrokken aan de hiervoor gevormde bestemmingsreserve.

De werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel laat een overschot zien van ruim € 88.000. In 2018 is bestuurlijk besloten dat deze taak niet meer door de Metropoolregio Eindhoven wordt uitgevoerd. Dit leidt tot minder toegerekende personele lasten (€ 52.000 voordeel) en het niet volledig inzetten van het werkkapitaal (€ 4.000 voordeel).

Incidenteel wordt in 2018 aan de batenkant een voordeel gerealiseerd van € 32.750. Het betreft hier een vrijval van de gereserveerde bijdrage voor het vestigingenregister. Deze hoeft i.v.m. het opheffen van dit register niet meer te worden betaald.

De werkplaats Arbeidsmarkt laat een voordeel zien van ruim € 21.000. Aan personele kosten wordt € 2.777 minder toegerekend. Omdat ook deze taak niet meer door de Metropoolregio Eindhoven wordt uitgevoerd, is ook hier sprake van het niet hoeven besteden van het werkbudget. Dit leidt tot een voordeel van ruim € 18.600.

Fysieke leefomgeving

Het deelprogramma Fysieke Leefomgeving bestaat uit de volgende werkplaatsen:

- Strategie ruimte
- Mobiliteit en innovatie
- Wonen

Tevens worden onder dit onderdeel de thema Energietransitie en Transitie Landelijk gebied verantwoord.

De werkplaats Strategie ruimte laat een voordeel zien van ruim € 116.000. Binnen het nieuwe samenwerkingsakkoord is ook dit thema geen onderdeel meer van de taken van de Metropoolregio Eindhoven en zijn de werkzaamheden gestopt. Het voordeel wordt volledig veroorzaakt door lager toegerekende personele kosten.

De werkplaats Mobiliteit en innovatie laat een voordeel zien ruim € 58.000. Dit voordeel bestaat uit lager toegerekende personele kosten (€ 43.000 voordeel) en het niet volledig besteden van het werkbudget (€ 15.000). Het voordeel op de personele kosten wordt veroorzaakt door verschuiving van de inzet van medewerkers naar voornamelijk het thema Energietransitie.

Voor wat betreft de Gebiedsgerichte Aanpak Verkeer (GGA functie) is de gemeentelijke bijdrage in rekening gebracht en zijn in het kader van diverse regelingen subsidies ontvangen van de provincie Noord Brabant. Deze middelen zijn nagenoeg volledig besteed, een klein restant blijft gereserveerd voor activiteiten in het komend jaar.

De werkplaats Wonen vertoont een overschot van bijna € 45.000. In 2018 is bestuurlijk besloten dat deze taak niet meer door de Metropoolregio Eindhoven wordt uitgevoerd. Dit leidt tot minder toegerekende personele lasten (€ 51.000 voordeel), een nagekomen factuur in het kader van het "onderzoek kernvoorraad doelgroep" zorgt voor overschrijding van het werkbudget met € 6.000.

Werkzaamheden binnen de Metropoolregio Eindhoven zijn gedurende 2018 verschoven richting de thema's Energietransitie en Transitie Landelijk gebied.

Het thema Energietransitie laat een nadeel zien van bijna € 51.000. Het betreft hier hoger toegerekende personele kosten (€ 122.000 nadeel) en een niet volledig besteed werkbudget (€ 71.000 voordeel). Het nadeel op de personele kosten betreft een verschuiving vanuit de andere werkplaatsen waar voordelen worden behaald. De middelen binnen het werkbudget zijn wel reeds volledig verplicht, echter een groot deel van de uitgaven vindt plaats in het komend jaar. De middelen moeten daarom beschikbaar blijven voor de taak, dit zal middels resultaatbestemming voorgesteld worden.

Het thema Transitie Landelijk gebied laat een nadeel zien van ruim € 44.000. Ook hier is sprake van hoger toegerekende personele kosten (€ 91.000) en een niet volledig besteed werkbudget (€ 47.000 voordeel). Voor beide afwijkingen geldt hetzelfde als op het thema Energietransitie. Bij de resultaatbestemming zal voorgesteld worden het niet bestede werkbudget beschikbaar te houden voor de taak.

Bestuurlijke samenwerking

Het deelprogramma Bestuurlijke samenwerking laat een voordeel zien van bijna € 57.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een voordeel op de kosten van € 53.000 en meer ontvangen bijdragen van € 4.000.

Het voordeel aan de kostenkant wordt veroorzaakt door lager toegerekende personele kosten (€ 18.000) en een niet volledig besteed werkbudget organisatie regionaal netwerk (€ 34.000). De inwonerbijdrage regionale opgaven van ruim € 2,8 is bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht en volledig ontvangen. Niet geraamde bijdragen van in totaal € 4.000 zijn ontvangen van externe partijen voor de organisatie van bijeenkomsten in het kader van de conceptbegroting 2019 en een conferentie over de Omgevingswet.

Oud SRE

Op het programma Oud SRE laat een voordeel zien van ruim € 616.000. Dit wordt volledig veroorzaakt door een vrijval uit de Reorganisatievoorziening SRE. In 2018 is volledige afbouw gerealiseerd, het saldo van de voorziening is in overeenstemming gebracht met de nog lopende verplichtingen gebracht.

Voorziening Gulbergen

Het saldo van de jaarlijkse exploitatiebaten en -lasten van het deelprogramma Voorziening Gulbergen wordt toegevoegd of onttrokken aan de voorziening Gulbergen. Hierdoor verloopt het deelprogramma budgettair neutraal in de exploitatie en heeft het geen invloed op het rekeningresultaat 2018.

RHCe

Het programma RHCe vertoont een voordeel van bijna € 156.000. Dit wordt veroorzaakt door een overschot op de personele kosten van € 19.000, grotendeels veroorzaakt door het met pensioen gaan van een medewerker. De programmakosten zijn € 65.000 lager dan geraamd. Vanuit de overheadkosten wordt minder toegerekend aan het primaire proces. Hogere programmabaten van € 72.000 worden voornamelijk veroorzaakt door een incidenteel ontvangen bedrag voor de overname van boventallig personeel van de Metropoolregio Eindhoven.

Algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen wordt een nadeel gepresenteerd van € 386.054. Het betreft hier de terugbetaling van middelen uit de bestemmingsreserves Fysiek Domein (€ 122.000 Woonwensenonderzoek) en Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven (€ 264.054) conform besluit Algemeen Bestuur op 12 december 2018. De vrijval uit deze reserves wordt conform de voorschriften als baat onder de "mutatie reserves" verantwoord, de exploitatie 2019 wordt niet beïnvloed.

Overhead

Het programma Overhead van de concernorganisatie laat een nadeel zien van bijna € 42.000. Op personele kosten wordt een voordeel behaald van ruim € 72.000 wat veroorzaakt wordt door het niet invullen van vacatureruimte. De programmalasten laten een nadeel zien van bijna € 132.000. Dit nadeel is deels toe te rekenen aan de kosten van inhuur van de directeur a.i. RHCe. Conform advies/besluitvorming van de adviescommissie voor Financien/AB worden deze kosten niet, zoals eerder besloten, gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve maar ten laste gebracht van de exploitatie. Daarnaast zijn enkele toekomstige arbeidsgerelateerde verplichtingen conform BBV ten laste van het resultaat 2018 gekomen. Aan de batenkant wordt een voordeel behaald van € 18.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een incidenteel ontvangen uitkering van de verzekeringsmaatschappij van een schade uit 2017, niet geraamde externe redactionele bijdragen en hogere verhuuropbrengsten.

Heffing VPB

De post vennootschapsbelasting laat een nadeel zien van ruim € 6.400. Het betreft hier de voorlopige vaststelling over 2016 en voorlopige aanslag 2018 zoals opgelegd door de Belastingdienst.

Onvoorzien

Op de posten onvoorzien van zowel de Metropoolregio Eindhoven als het RHCe is geen aanspraak gedaan in 2018. Dit leidt tot een voordeel in de exploitatie van ruim € 13.600.

Mutatie reserves

De mutaties in de (bestemmings)reserves Fysiek domein (werkkapitaal werkplaatsen), Brainport Nationale Actieagenda, Energietransitie en algemene reserve Metropoolregio Eindhoven hebben plaatsgevonden zoals geraamd na begrotingswijziging.

Naar aanleiding van het besluit van het Algemeen Bestuur op 12 december 2018 om € 122.000 en € 264.054 uit de reserves Fysiek domein en Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven terug te betalen aan de deelnemende gemeenten, zijn deze bedragen vrijgevallen in de exploitatie. Hiervoor is geen begrotingswijziging gemaakt, wat leidt tot de gepresenteerde afwijking.

Om de saldi van de reserves personele kosten Metropoolregio Eindhoven en RHCe in overeenstemming te brengen met de onderliggende financiële verplichting, zijn beide reserves aangevuld met respectievelijk € 4.800 en € 17.500. Dit leidt tot een nadeel in de exploitatie.

Ter verduidelijking zijn in onderstaand overzicht de mutaties per reserve weergegeven welke in 2018 hebben plaatsgevonden.

Onttrekking aan reserves	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
Algemene reserve	50.000	0	50.000	0
Bestemmingsreserve Fysiek domein	59.100	59.100	181.100	59.100
Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport	150.000	0	150.000	0
Bestemmingsreserve Energietransitie	140.000	0	140.000	0
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven	0	0	264.054	0
Totaal onttrekking aan reserves	399.100	59.100	785.154	59.100

Toevoeging aan reserves	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
Personele kosten	0	0	22.301	22.301
Totaal toevoeging aan reserves	0	0	22.301	22.301

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Programma Metropoolregio Eindhoven	433.320	433.320	0
Programma Algemene dekkingsmiddelen	386.054	0	0
Programma Overhead	208.374	0	0
Totaal incidentele lasten	1.027.748	433.320	0

Op het programma Metropoolregio Eindhoven betreft de incidentele lasten de financiële einafwikkeling van het sectorplan Helmond – De Peel.

De incidentele last op het programma Algemene dekkingsmiddelen betreft de terugbetaling van een deel van de bestemmingsreserves Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven en Fysiek domein conform besluit Algemeen Bestuur op 12 december 2018.

Op het programma Overhead zijn t.b.v. het RHCE arbeidsgerelateerde niet geraamde verplichtingen incidenteel ten laste van de exploitatie 2018 gebracht.

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Programma Metropoolregio Eindhoven	466.070	433.320	0
Programma Oud SRE	615.725	0	0
Programma RHCE	90.527	0	0
Totaal incidentele baten	1.172.322	433.320	0

Op het programma Metropoolregio Eindhoven is een incidentele baat gerealiseerd van € 466.070. Het betreft hier een ontvangen Rijksbijdrage in het kader van het sectorplan Helmond – De Peel van € 433.320 en een vrijval van de gereserveerde bijdrage voor het vestigingenregister. Deze hoeft i.v.m. het opheffen van dit register niet meer te worden betaald.

Het programma Oud SRE laat een incidentele baat zien van € 615.725. Het betreft hier de vrijval van de Reorganisatievoorziening SRE.
Op het programma RHCE is een incidentele baat verantwoord van € 90.527, zijnde een incidenteel ontvangen stimuleringsbijdrage voor de overname van boventallig personeel van de Metropoolregio Eindhoven.

Inwonerbijdrage

In 2018 is de inwonerbijdrage ten opzichte van 2017 met 1,34% geïndexeerd. Een en ander leidt tot het volgende vergelijkend overzicht van de gemeentelijke bijdragen per inwoner.

	2018		2017
	totaal	inwoner	inwoner
Metropoolregio Eindhoven			
Regionale opgaven	2.849.995	3.741	3.715
Bijdrage Brainport Development	1.915.802	2.546	2.546
Bijdrage Stimuleringsfonds	2.707.604	3.554	3.554
	7.473.402	9.841	9.816
Regionaal Historisch Centrum	2.828.672	3.865	3.838
	10.302.073	13.706	13.654

Formatie

	2018		2017	
	Aantal FTE's (per 31-12)	loonkosten (x € 1.000)	Aantal FTE's (per 31-12)	loonkosten (x € 1.000)
Eigen personeel				
Metropoolregio Eindhoven	20,3	1.845	18,3	1.692
Regionaal Historisch Centrum	21,0	1.647	21,6	1.670
	41,3	3.492	39,9	3.362

Balans per 31 december 2018

Bedragen in €	31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- Investerings met een economisch nut	5.900.744	6.109.930
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	827.568	827.568
- Overige langlopende leningen	283.067	294.794
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.622.610	1.622.610
	2.733.245	2.744.972
Totaal vaste activa	8.633.989	8.854.902
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	391.321	2.673.228
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	11.005.405	12.430.155
- Overige vorderingen	32.450	13.052
	11.429.177	15.116.434
Liquide middelen		
- Kassaldi	0	607
- Banksaldi	1.605.405	384.891
	1.605.405	385.497
Overlopende activa		
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	24.187	25.901
Totaal vlottende activa	13.058.769	15.527.833
TOTAAL ACTIVA	21.692.758	24.382.735

Bedragen in €	31 december 2018	31 december 2017
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	1.180.569	1.105.975
- Bestemmingsreserves	2.094.490	2.543.289
- Gerealiseerd resultaat	1.005.001	388.648
	4.280.060	4.037.912
Voorzieningen		
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.088.135	2.076.482
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	9.688.177	11.763.065
	10.776.312	13.839.547
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen	5.240.195	5.420.583
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Overige schulden	772.774	466.972
Overlopende passiva		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	450.338	444.641
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	173.080	173.080
	623.418	617.721
TOTAAL PASSIVA	21.692.758	24.382.735

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Bij het opmaken van de jaarrekening zijn de verslaggevingsvoorschriften gevolgd zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs onder aftrek van eventuele subsidies en bijdragen van derden. De op de materiële vaste activa toegepaste afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur.

Gronden en opstallen NV Razob

De bij de verkooptransactie in eigendom verkregen gronden en opstallen zijn door MRE ten behoeve van de realisatie van het Landgoed Gulbergen in erfpacht gegeven aan Essent Milieu BV. De gronden van Dierenrijk Europa zijn nog eigendom van NV Razob, die deze in erfpacht heeft gegeven aan Libéma BV. De overdracht van deze gronden aan MRE moet nog plaatsvinden. Alle in het kader van realisatie Landgoed Gulbergen verworven eigendommen zijn ten laste van de voorziening gebracht.

Financiële vaste activa

Beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille van Voorziening Gulbergen en overige vastrentende waarden van MRE worden gewaardeerd tegen de laagste van de verkrijgingsprijs of marktwaarde, waarbij rekening wordt gehouden met afwaarderingen uit het verleden.

Deelnemingen

De deelneming Brainport Development NV is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Tegenover de deelneming in Breedband Regio Eindhoven BV ad € 129.000 (nominaal) staat een gelijk aandeel in de waarde van de activa van € 4.168.000 van deze vennootschap.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor risico wegens oninbaarheid.

Reserves

De reserves worden gevoed en beheerd conform de door het Algemeen Bestuur vastgestelde richtlijnen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;

- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De **overige activa en passiva** zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het saldo/resultaat

Baten en lasten

Uitgaande van de waarderingsgrondslagen worden de baten en lasten verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

Afschrijving geschiedt volgens de lineaire afschrijvingsmethode, met uitzondering van de investeringen in de nieuwbouw van het Regionaal Historisch Centrum. Deze worden op basis van annuïteiten afgeschreven. Op investeringen welke in de loop van het jaar in gebruik zijn genomen, wordt in het jaar na aanschaf gestart met afschrijven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Inventaris	15 jaar lineair
Verbouwing RHCe	20 jaar lineair
Kantoorgebouw RHCe	40 jaar annuïtair
Inrichting kantoorgebouw RHCe	15 jaar annuïtair
Zonnepanelen	15 jaar lineair
Kantoormachines	5 jaar lineair
Computerinstallatie (hardware)	4 jaar lineair
Computerinstallatie (software)	4 jaar lineair

Rente/dotatie aan voorzieningen

Aan voorzieningen wordt overeenkomstig het BBV geen rente toegevoegd. Wel kan, om de voorziening op het juiste peil te houden c.q. op basis van door het BBV voorgeschreven richtlijnen, een dotatie ten laste van de exploitatie worden gedaan.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

ACTIVA

VASTE ACTIVA

De vaste activa bestaan uit materiële en financiële vaste activa.

Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut		
	31 december 2018	31 december 2017
Gronden en terreinen	459.340	459.340
Bedrijfsgebouwen	5.175.749	5.345.487
Machines, apparaten en installaties	50.967	70.097
Overige materiële vaste activa	214.688	235.006
Totaal	5.900.744	6.109.930

De gronden betreffen de gronden van het perceel van Regionaal Historisch Centrum aan de Raiffeisenstraat.

De gerealiseerde nieuwbouw (inclusief verbouwing) Regionaal Historisch Centrum is onder bedrijfsgebouwen opgenomen.

Onder de machines, apparaten en installaties is primair de computerapparatuur verantwoord.

Onder de overige materiële vaste activa worden de investeringen in onder meer software, meubilair en overige roerende goederen verantwoord.

Het verloop van de materiële vaste activa gedurende het verslagjaar was als volgt:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	459.340	0	0	0	0	0	459.340
Bedrijfsgebouwen	5.345.487	0	0	109.738	0	0	5.175.749
Machines, apparaten en installaties	70.097	8.314	0	27.444	0	0	50.967
Overige materiële vaste activa	235.006	0	0	20.318	0	0	214.688
Totaal generaal	6.109.930	8.314	0	217.500	0	0	5.900.744

De investeringen in 2018 bedroegen in totaal € 8.314 en hadden betrekking op de aanschaf van hardware door het Regionaal Historisch Centrum. In 2018 hebben geen desinvesteringen plaatsgevonden.

Financiële vaste activa		
	31 december 2018	31 december 2017
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	827.568	827.568
- Overige langlopende leningen	283.067	294.794
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.622.610	1.622.610
Totaal	2.733.245	2.744.972

Onder de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn de volgende deelnemingen opgenomen:

- Brainport Development (balanswaarde € 698.368 ultimo 2018)
- Breedband Regio Eindhoven B.V. (balanswaarde € 129.200 ultimo 2018).

De deelneming in Brainport Development NV betreft de participatie met 1.539 aandelen van nominaal € 453,78 in het aandelenkapitaal.

De deelneming in Breedband Regio Eindhoven BV betreft 129.200 aandelen van nominaal € 1.

De overige langlopende leningen betreffen de uitstaande SIR leningen. In 2018 zijn een tweetal nieuwe leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 98.000. Daarnaast is één lening afgewaardeerd voor een bedrag van € 40.000. Deze afwaardering houdt verband met het dreigende faillissement van de betreffende onderneming.

Onder de overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer is de obligatieportefeuille van MRE verantwoord. De portefeuille van MRE betreft de bedrijfsobligatie (perpetual) bij de ING Bank. De waardering van deze portefeuille is gebaseerd op de historische kostprijs minus de afwaarderingen uit het verleden (in totaal € 49.610). Deze afwaardering mag, in geval van waardeinstijgingen, op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) niet ongedaan worden gemaakt.

Het verloop van de financiële vaste activa is onderstaand weergegeven.

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2018
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	827.568	0	0	0	0	827.568
- Overige langlopende leningen	294.794	98.000	69.727	0	40.000	283.067
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.622.610	0	0	0	0	1.622.610
Totaal algemeen	2.744.972	98.000	69.727	0	40.000	2.733.245

VLOTTENDE ACTIVA

De vlottende activa bestaan uit de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31 december 2018	31 december 2017
Vorderingen op openbare lichamen	391.321	2.673.228
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	11.005.405	12.430.155
Overige vorderingen	32.450	13.052
Totaal	11.429.177	15.116.434

De omvang van de vorderingen zijn overeenkomstig de specificatie in de subadministratie. Er is geen aanleiding tot het treffen van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid van de vorderingen.

De uitzettingen in de Rijks schatkist zijn in het onderstaande overzicht per kwartaal weergegeven voor 2018.

Schakistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	218.837	104.561	55.226	56.226
Drempelbedrag	101.192	101.192	101.192	101.192
Ruimte onder drempelbedrag	-	-	45.966	44.966
Overschrijding van het drempelbedrag	117.645	3.369	-	-

De liquide middelen zijn als volgt te specificeren:

Liquide middelen	31 december 2018	31 december 2017
Kassaldi	0	607
Banksaldi	1.605.405	384.891
Totaal	1.605.405	385.497

Onder de banksaldi zijn de rekening-couranten verantwoord bij de BNG en de ING Bank.

Overlopende activa	31 december 2018	31 december 2017
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	24.187	25.901

De overlopende activa betreffen nog te ontvangen bedragen en/of vooruitbetaalde kosten.

PASSIVA

VASTE PASSIVA

De vaste activa bestaan uit het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen	31 december 2018	31 december 2017
Algemene reserve MRE	880.620	930.620
Algemene reserve RHCE	299.949	175.355
Bestemmingsreserve Fysiek domein	665.048	846.148
Bestemmingsreserve Personele kosten MRE	194.270	189.473
Bestemmingsreserve Personele kosten RHCE	198.309	180.805
Bestemmingsreserve Deelneming Brainport development	698.367	698.367
Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering	97.043	97.043
Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport	0	150.000
Bestemmingsreserve Energietransitie	60.000	200.000
Bestemmingsreserve Digitalisering archieven RHCE	181.453	181.453
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.005.001	388.648
Totaal	4.280.060	4.037.912

Reserves zijn vermogensbestanddelen welke als eigen vermogen zijn aan te merken en die (bedrijfs)economisch vrij te besteden zijn. Ze zijn te onderscheiden in algemene en bestemmingsreserves. We spreken van een bestemmingsreserve als er sprake is van een reserve waaraan een bepaalde bestemming is gegeven. De reserves zonder een dergelijk oormerk vormen

de algemene reserves. Bestemmingsreserves kunnen worden gecreëerd voor vooraf bepaalde doelen zoals de reserve fysiek domein.

Het instellen, wijzigen en opheffen van reserves is gelet op het budgetrecht een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft op 1 november 2017 de Beleidsregels reserves en voorzieningen 2018 vastgesteld.

Het verloop van de reserves gedurende het verslagjaar is op de volgende pagina weergegeven.

Reserves	Boekwaarde 31-12-2017	Resultaatbestemming lopend boekjaar		Resultaatbestemming vorig boekjaar		Boekwaarde 31-12-2018
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserve						
Algemene reserve MRE	930.620	0	50.000	0	0	880.620
Algemene reserve RHCE	175.355	150.396	0	0	25.802	299.949
Totaal algemene reserves	1.105.975	150.396	50.000	0	25.802	1.180.569
Bestemmingsreserves						
Fysiek domein	846.148	0	181.100	0	0	665.048
Personele kosten MRE	189.473	4.797	0	0	0	194.270
Personele kosten RHCE	180.805	17.504	0	0	0	198.309
Deelneming Brainport development	698.367	0	0	0	0	698.367
Bedrijfsvoering	97.043	0	0	0	0	97.043
Nationale Actieagenda Brainport	150.000	0	150.000	0	0	0
Energietransitie	200.000	0	140.000	0	0	60.000
Digitalisering archieven RHCE	181.453	0	0	0	0	181.453
Doorontwikkeling MRE	0	0	414.450	414.450	0	0
Totaal bestemmingsreserves	2.543.289	22.301	885.550	414.450	0	2.094.490
TOTAAL VAN DE RESERVES	3.649.264	172.697	935.550	414.450	25.802	3.275.059

De aard en de reden van iedere reserve wordt onderstaand toegelicht evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

Algemene reserve Metropoolregio Eindhoven

Het doel van de Algemene reserve Metropoolregio Eindhoven is:

- fungeren als een egaliseringsreserve voor de gemeentelijke bijdrage;
- opvangen van onvoorziene uitgaven die niet rechtstreeks verband houden met de lopende exploitatie en calamiteiten;
- dekking van incidentele uitgaven waarvoor in de reguliere begroting geen middelen zijn opgenomen.

Op grond van een risico-inventarisatie is de bovengrens van de Algemene reserve vastgesteld op 10% van de gemeentelijke bijdrage in combinatie met 2% van de door de Metropoolregio Eindhoven gerealiseerde omzet. De ondergrens van de Algemene reserve is vastgesteld in samenhang met de stand van de bestemmingsreserves op 10% van de gemeentelijke bijdrage.

Op 1 november 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Notitie Algemene reserve vastgesteld. Hierin is bepaald dat de hoogte van de baten in de begroting bepalend is voor de hoogte van de Algemene reserve. Volgens de in de notitie opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de reserve zich mag bevinden tussen de € 600.000 en € 1.200.000. De stand per 31-12-2018 bedraagt € 880.620 (exclusief rekeningresultaat 2018).

Op 12 december 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten om een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de Algemene Reserve ten behoeve van het werkbudget Transitie landelijk gebied.

Algemene reserve Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Het doel van de Algemene reserve RHCE is:

- te fungeren als een egaliseringsreserve om eventuele tekorten in de exploitatie op te vangen zonder dat daarvoor een extra gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is;
- te worden aangewend om bijzondere aankopen van, voor het RHCE van belang zijnde, archiefstukken waarvoor in de reguliere begroting geen middelen zijn opgenomen.

Op grond van de Notitie Algemene reserve mag de hoogte van de reserve zich bevinden tussen de € 150.000 en € 300.000. De stand per 31-12-2018 bedraagt € 299.949 (exclusief rekeningresultaat 2018).

In 2018 is het negatieve rekeningresultaat van 2017 van ad € 25.802 ten laste van de Algemene reserve RHCE gebracht.

Op grond van het besluit van het Algemeen Bestuur van 12 december 2018 is een bedrag van € 150.396 vanuit de bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE overgeheveld naar de Algemene reserve RHCE.

Bestemmingsreserve Fysiek domein

De bestemmingsreserve Fysiek domein wordt gebruikt als dekkingsmiddel voor incidentele en terugkerende uitgaven binnen het fysieke domein. Dit betreft de uitgaven ten aanzien van de werkplaatsen Wonen, Strategie Ruimte, Bedrijventerreinen en detailhandel en Mobiliteit en Innovatie.

Het Algemeen Bestuur heeft middels de eerste en tweede begrotingswijziging besloten om per saldo een bedrag van € 59.100 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Fysiek domein ten behoeve van de werkplaatsen Bedrijventerreinen en detailhandel en Strategie Ruimte, Wonen en Mobiliteit.

Op grond van het besluit van het Algemeen Bestuur van 12 december 2018 is verder besloten om een bedrag van € 122.000 uit te betalen aan de gemeenten ten behoeve van het woonwensenonderzoek 2019. Deze uitbetaling komt ten laste van de bestemmingsreserve Fysiek domein.

Bestemmingsreserve Personele kosten MRE

De bestemmingsreserve Personele kosten is ingesteld doordat er in het BBV geen mogelijkheid is om voorzieningen te treffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zoals niet opgenomen vakantiedagen.

In 2018 is een bedrag van € 4.797 toegevoegd aan de reserve. De bestemmingsreserve is zodoende van voldoende omvang om de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen af te dekken.

Bestemmingsreserve Personele kosten RHCE

De bestemmingsreserve Personele kosten is ingesteld doordat er in het BBV geen mogelijkheid is om voorzieningen te treffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zoals niet opgenomen vakantiedagen.

In 2018 is een bedrag van € 17.504 toegevoegd aan de reserve. De bestemmingsreserve is zodoende van voldoende omvang om de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen af te dekken.

Bestemmingsreserve Deelneming Brainport development

Het doel van de bestemmingsreserve is het opvangen van eventuele waarde schommelingen van de deelneming in Brainport development. In 2018 hebben geen mutaties in de bestemmingsreserve plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering

De bestemmingsreserve Bedrijfsvoering heeft als doel uitgaven te dekken in het kader van de optimalisering van de interne bedrijfsvoering van de organisatie Metropoolregio Eindhoven voor zover de reguliere exploitatie hierin niet voorziet. In 2018 hebben geen mutaties plaatsgevonden in deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport

De reserve heeft tot doel het leveren van een bijdrage in de uitwerking van de Brainport Nationale Actieagenda. Deze agenda wordt vorm gegeven door de 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven in samenwerking met de Provincie Noord-Brabant. De bijdrage van de Metropoolregio Eindhoven bedraagt, naast de inzet van personele capaciteit, in totaal € 150.000. Dit bedrag is in 2018 onttrokken aan de bestemmingsreserve op grond van de eerste begrotingswijziging 2018.

Bestemmingsreserve Energietransitie

De reserve is bedoeld voor het dekken van de uitgaven die vooral verband houden met het aantrekken van externe specialistische capaciteit om invulling te kunnen geven aan de regionale ambitie om uiterlijk 2050 als eerste regio van Nederland energieneutraal te zijn.

De gemeenten willen dat de Metropoolregio Eindhoven hiertoe het initiatief neemt. Een voorstel voor een aanpak moet nog worden uitgewerkt, samen met diverse partners. Onderdelen van de aanpak zijn:

- het organiseren van het netwerk;
- het organiseren van uitvoeringskracht.

De kosten voor het organiseren van de bovenstaande activiteiten bedragen naar verwachting € 200.000. Dit bedrag is opgebouwd uit de kosten voor de inhuur van specialistische kennis (€ 170.000) en een werkbudget (€ 30.000). Op grond van de eerste en tweede begrotingswijziging is in 2018 per saldo een bedrag van € 140.000 onttrokken aan deze reserve.

Bestemmingsreserve digitalisering archieven RHCE

Doel van de reserve is verdere digitalisering van de archieven van het RHCE om materiële achteruitgang ten gevolge van fysieke raadpleging tegen te gaan. Ten opzichte van ontzuring van de archieven is dit een veel betere oplossing. Het maximum voor deze reserve is gesteld op € 226.890. In 2018 hebben geen mutaties in deze reserve plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE

Bij de resultaatbestemming 2017 is besloten om het positieve saldo van de Metropoolregio Eindhoven van ad € 414.450 toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE. Op 12 december 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten om een bedrag van in totaal € 264.053 uit te betalen aan de deelnemende gemeenten vanuit deze reserve. Het resterende saldo van deze reserve van ad € 150.396 is overgeheveld naar de Algemene Reserve RHCE.

Voorzieningen	31 december 2018	31 december 2017
Voorziening reorganisatie SRE	912.451	1.897.232
Voorziening groot onderhoud gebouwen	175.684	179.250
Stimuleringsfonds	7.729.085	8.780.435
Voorziening SIR/SAR	744.907	770.084
Overnamesom RAZOB	121.191	121.191
Voorziening Gulbergen	1.092.994	2.091.355
Totaal	10.776.312	13.839.547

Het verloop van de voorzieningen is onderstaand weergegeven:

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2018
<i>Ter egalisering van kosten:</i>					
Voorziening reorganisatie SRE	1.897.232	337.665	615.725	706.721	912.451
Voorziening groot onderhoud gebouwen	179.250	50.700	0	54.268	175.684
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:</i>					
Stimuleringsfonds	8.780.435	2.981.636	0	4.032.986	7.729.085
Voorziening SIR/SAR	770.084	200.000	0	225.177	744.907
Overnamesom RAZOB	121.191	0	0	0	121.191
Voorziening Gulbergen	2.091.355	0	0	998.361	1.092.994
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	13.839.547	3.570.001	615.725	6.017.510	10.776.312

De aard en de reden van iedere afzonderlijke voorziening wordt onderstaand toegelicht evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

Voorziening Reorganisatie SRE

In 2013 zijn door het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur diverse besluiten genomen ten aanzien van de transformatie van het SRE naar de Metropoolregio Eindhoven. Conform de verslaggevingsvoorschriften is er sprake van een reorganisatie en is hiervoor een voorziening getroffen. In 2018 is er een bedrag van € 706.721 ten laste gebracht van de voorziening. Het betreft:

- loonkosten boventallige medewerkers;
- betaalde premies overname boventallige medewerkers;
- diverse loopbaantrajecten, cursussen, trainingen e.d. gericht op een overgang buiten de Metropoolregio Eindhoven.

Een bedrag van ruim € 337.665 is toegevoegd aan de voorziening. Deze toevoeging betreft ontvangen detacheringsvergoedingen van de boventallige medewerkers.

Het saldo van de voorziening is in overeenstemming gebracht met de tot en met 2021 lopende verplichtingen. Dit leidt in 2018 tot een vrijval van € 615.725.

Voorziening Groot onderhoud gebouw RHCE

Om een regelmatig verloop te krijgen in de exploitatiekosten van het regulier en incidenteel onderhoud aan het gebouw van het RHCE, is de voorziening Groot onderhoud gebouwen gevormd. Op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks € 50.700 aan de voorziening toegevoegd. In 2018 is € 54.266 ten behoeve van schilderwerkzaamheden, vervangen verlichting, bestrating toegang pand en het vervangen van plafondplaten op de kantoorverdiepingen.

Stimuleringsfonds

In uitzondering op artikel 44 lid 2 van het BBV, waarin bepaald wordt dat voorschotbedragen ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen niet meer als voorziening behandeld mogen worden maar als vooruit ontvangen subsidie, wordt de post Stimuleringsfonds wel onder voorzieningen verantwoord. De reden hiervoor is dat het eigen middelen betreft.

Middelen uit deze voorziening zijn beschikbaar voor de cofinanciering van projecten in het kader van de herstructureringsprocessen in de regio met koppeling aan Europese, nationale en provinciale programma's/maatregelen. Ook worden hieruit regionale programma's gefinancierd. In 2018 is een bedrag van € 2.981.636 aan de voorziening toegevoegd. In dit bedrag zijn gemeentelijke bedragen opgenomen voor een bedrag van € 2.707.604. Van de provincie Noord-

Brabant een bedrag ontvangen van € 274.032 en toegevoegd aan de voorziening. De kosten van programmamanagement bedroegen in 2018 circa € 243.000.

Voorziening SIR/SAR

Uit de voorziening zijn subsidies (SAR) en renteloze leningen (SIR) verstrekt. De voorziening wordt jaarlijks gevoed met een bijdrage uit het Stimuleringsfonds (€ 200.000). Vrijgevallen leningen worden opnieuw gestort in de voorziening. Ten laste van de voorziening zijn subsidievaststellingen voor een bedrag van ruim € 145.888 gebracht. Daarnaast komen de kosten van extern advies en intern programmamanagement ten laste van de voorziening. Voor 2018 is dit € 39.290. In 2018 is een renteloze SIR lening van € 40.000 afgewaardeerd in verband met het faillissement van de betreffende partij.

Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio heeft begin 2018, op advies van de Adviesgroep Stimuleringsfonds, besloten de Investeringsregeling voor individuele MKB-bedrijven (SIR) te beëindigen. De reden voor het afschaffen van de SIR-regeling is dat uit een interne evaluatie bleek dat het stimulerende effect van de regeling niet opweegt tegen de relatief hoge uitvoeringskosten van de regeling. Lopende SIR-projecten worden gewoon volgens de voorwaarden van de regeling afgewikkeld.

Voorziening Overnamesom Razob

Deze voorziening betreft het nog niet uitgekeerde restant van de opbrengstprijz van de in juli 2003 verkochte aandelen NV Razob. In 2017 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Voorziening Gulbergen

Deze voorziening is primair bedoeld voor eindafwerking en nazorg van de stortplaats Gulbergen en voor zover de voorziening toereikend is, voor de aanleg van het Landgoed Gulbergen. In 2018 is € 998.361 aan de voorziening Gulbergen onttrokken. Deze onttrekking is als volgt opgebouwd:

- Uitgaven ten laste van het onderdeel Eindafwerking € 0
- Uitgaven ten laste van het onderdeel Nazorg € 445.233
- Uitgaven ten laste van het onderdeel Landgoed € 553.129. Dit is inclusief het resultaat 2018 van de Voorziening Gulbergen, ad negatief € 70.619.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen

31 december 2018	31 december 2017
5.240.195	5.420.583

Het verloop van de vaste schulden was als volgt:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > één jaar	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2018
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.420.583	0	180.388	5.240.195
TOTAAL VASTE SCHULDEN	5.420.583	0	180.388	5.240.195

Onder de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer is de hypothecaire geldlening opgenomen bij de BNG. Deze annuïtaire geldlening is bedoeld voor de financiering van de nieuwbouw van het Regionaal Historisch Centrum. Deze geldlening is oorspronkelijk in het jaar 2000 afgesloten en in 2014 geherfinancierd. De hoofdsom van de nieuwe geldlening bedraagt € 5.769.030. Het rentepercentage van de nieuwe lening bedraagt 2,35% en heeft een looptijd tot het jaar 2040. De rentelast 2018 bedroeg € 123.145 en deze is doorberekend aan het Regionaal Historisch Centrum.

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva bestaan uit de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

31 december 2018	31 december 2017
772.774	466.972

De overige schulden bestaan voornamelijk uit crediteuren.

Overlopende passiva

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

31 december 2018	31 december 2017
450.338	444.641
173.080	173.080
623.418	617.721

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van de Provincie Noord-Brabant voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Provincie Noord-Brabant	Saldo 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgefallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2018
REAP middelen 2016	173.080		0	173.080
TOTAAL VASTE SCHULDEN	173.080	0	0	173.080

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Verstreckte garantie AZN (AVI Moerdijk)

De garantstelling voor de leveringsplicht door de Brabantse gewesten van 510.000 ton brandbaar afval aan AVI Moerdijk (voor de Metropoolregio Eindhoven ± 210.000 ton) is ook na de verkoop van Afvalsturing en Razob aan Essent Milieu (m.i.v. 1 januari 2010 Attero BV) blijven bestaan. De looptijd van deze garantstelling is 20 jaar (o.b.v. economische levensduur installatie) en is geëindigd in 2017. Overigens wordt het risico door de verkoop toentertijd aan Essent Milieu BV wel minder, omdat Attero BV heeft toegezegd ook het in haar bezit zijnde brandbaar afval van buiten de provincie Noord-Brabant te verbranden in de AVI Moerdijk. Als extra brandbaar afval dient te worden aangekocht, zal dit overeenkomstig de tariefafspraken resulteren in een hogere verbrandingsprijs.

Voorziening Gulbergen

De in de Voorziening Gulbergen begrepen middelen zijn primair bedoeld voor eindafwerking van de stortplaats Gulbergen en nazorg. In 2011 zijn de werkzaamheden t.b.v. eindafwerking afgerond en heeft ook de financiële afrekening met Attero plaatsgevonden.

Van de vrijval van niet voor deze doelen benodigde middelen wordt netto maximaal € 34 miljoen aangewend voor de niet-rendabele investeringen in het Landgoed Gulbergen.

De contracten met Essent Milieu BV (Attero BV) en de tripartiete overeenkomst met de gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen c.a. bepalen dat de Metropoolregio Eindhoven nooit meer besteedt dan in de Voorziening Gulbergen vrij beschikbaar is of komt.

Het weerstandsvermogen van de Voorziening Gulbergen wordt begrensd door de bij de Metropoolregio Eindhoven in de Voorziening Gulbergen aanwezige middelen. De Metropoolregio Eindhoven loopt daarom geen financieel risico. Het beheer en de exploitatie van het Landgoed Gulbergen is geheel voor rekening en risico van Attero BV.

Doelvermogen Provincie Noord-Brabant Nazorg

Aan de Provincie Noord-Brabant dient een bedrag (doelvermogen) te worden overgedragen t.b.v. de nazorg van de voormalige stortplaats. Hiertoe zijn bij de provincie middelen gereserveerd. Tot op heden is met de provincie nog geen overeenstemming bereikt over het doelvermogen. Er wordt toegewerkt naar een convenant met als strekking:

- De provincie past de rekenrente niet aan.
- De exploitanten dragen de stortplaatsen gedurende 5 jaar niet over.
- Nadere onderzoeken naar alternatieven ter verlaging van de verplichtingen (het doelvermogen) en hiervoor uit te voeren concrete pilots.

Gezien deze recente ontwikkelingen is niet aan te geven of er middelen terugvloeien naar de Metropoolregio Eindhoven welke ingezet kunnen worden ten behoeve van de ontwikkeling van het landgoed.

WNT-verantwoording 2018 Metropoolregio Eindhoven

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van het voor de Metropoolregio Eindhoven geldende algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor de Metropoolregio Eindhoven is € 189.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Crowe

Beukenlaan 60
5851 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 264 1111
www.crowe.nl

Ook is een vergoedingenoverzicht opgenomen voor de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur.

Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur per 31 december 2018 is:

Gemeente	Lid	Bezoldiging 2018	Plaatsvervangend lid	Bezoldiging 2018
Algemeen Bestuur				
Asten	Dhr. mr. H.G. Vos	0,00	Dhr. Th. M. Martens	0,00
Bergeijk	Dhr. M.M. Kuijken	0,00	Mevr. A. Callewaert	0,00
Best	Dhr. J.G.M.T. Ubachs	0,00	Dhr. ir. M.J. van Schuppen	0,00
Bladel	Dhr. ing. P.M. Maas	0,00	Dhr. W.H.J.M. van der Linden	0,00
Cranendonck	Dhr. F.A.P. van Kessel	0,00	Dhr. F.M. Kuppens	0,00
Deurne	Dhr. H.J. Mak	0,00	Dhr. drs. M.H. Biemans	0,00
Eersel	Dhr. S.J. Kraaijeveld	0,00	Dhr. S.P.G. Kox	0,00
Eindhoven	Dhr. J.A. Jorritsma	0,00	Mevr. M. List-de Roox	0,00
			Dhr. M. Oosterweer	0,00
Geldrop-Mierlo	Dhr. B.H.M. Link	0,00	Dhr. G.M.J. Jaucken	0,00
Gemert-Bakel	Mevr. M.C.H. de Ruiter-van Hoof	0,00	Mevr. I. van Dijk	0,00
Heeze-Leende	Dhr. P.J.J. Verhoeven	0,00	Dhr. P. van der Stek	0,00
Helmond	Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van der Heuvel	0,00	Mevr. G. van den Waardenburg	0,00
			Mevr. N.A. Maas	0,00
Laarbeek	Dhr. F. van der Meijden	0,00	Dhr. J.H.C.M. Brinkx	0,00
			Vacature	
Nuenen e.a.	Dhr. M.J. Houben	0,00	Dhr. E.H.T. Groothoff	0,00
Oirschot	Mevr. J. Keijzers-Verschelling	0,00	Dhr. drs. P.A.G. Machielsen	0,00
Reusel-De Mierden	Dhr. F. Rombouts	0,00	Mevr. J. Eugster	0,00
Someren	Mevr. D. Blok	0,00	Dhr. G.W.H.L. Schoolmeesters	0,00
Son en Breugel	Dhr. drs. J.F.M. Gaillard	0,00	Dhr. ing. T.J.H. van den Nieuwenhuijzen	0,00
Valkenswaard	Dhr. drs. A. Ederveen	0,00	Dhr. P.C.N.M. van Steensel	0,00
Veldhoven	Dhr. M. Delhez	0,00	Dhr. A. van den Oever	0,00
Waalre	Dhr. drs. J.W. Brenninkmeijer	0,00	Dhr. drs. A. Uijlenhoet	0,00
Dagelijks Bestuur				
Eindhoven	Dhr. J.A. Jorritsma	0,00		
Helmond	Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van der Heuvel	0,00		
Laarbeek	Dhr. F. van der Meijden	0,00		

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	drs. H.J.G. Engels	drs. J. Wiggers
Funcțiegegevens	Directeur/secretaris	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.793,26	€ 105.100,74
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.851,08	€ 16.570,56
Subtotaal	€ 141.644,34	€ 121.671,30
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000,00	€ 189.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 141.644,34	€ 121.671,30
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
bedragen x € 1	drs. H.J.G. Engels	drs. J. Wiggers
Funcțiegegevens	Directeur/secretaris	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.585,65	€ 103.028,59
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.993,80	€ 16.048,32
Subtotaal	€ 141.579,45	€ 119.076,91
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000,00	€ 181.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 141.579,45	€ 119.076,91

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2018;
- de balans per 31 december 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur en het controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 138.420, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag; waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening**

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Algemeen Bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van de financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 8 april 2019

Crowe Foederer B.V.

drs. R. Meusen RA

w.g.